МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ННІ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Навчально-методичний посібник

Житомир 2026

УДК 811.161.2:37.02

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 25 від «30» жовтня 2026 р.)

Рецензенти:

Климова К. Я., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету;

Гордієнко О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Рудюк О. В., кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії, викладач циклової комісії сучасних європейських мов та літератур ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету»

Укладач:

Шевцова Л. С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка

Методика навчання польської мови: практичні заняття. **Навчально-методичний посібник** // укладач Шевцова Л. С. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 136 с.

Зміст наукової праці "Методика навчання польської мови: практичні заняття Навчально-методичний посібник" відповідає програмі з методики викладання польської мови для здобувачів вищої освіти першого рівня (бакалавр). У посібнику вміщено теми, завдання, літературу, методичні орієнтири для предметної практичної підготовки, визначено напрям опрацювання матеріалу.

Посібник буде корисним для здобувачів освіти бакалаврського рівня навчально-наукового інституту філології та журналістики денної форми навчання, спеціальність А4 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (польська)).

© Шевцова Л. С., 2026
© Житомирський державний університет

Зміст

Передмова…….5

Рекомендації до практичних занять з методики польської мови……..6

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 1. Методика навчання польської мови як фахова дисципліна……..12

Тема 2. Зміст і організація навчання польської мови у школі……15

Тема 3. Вимоги до проведення уроку польської мови……..18

Тема 4. Види планування з польської мови…….21

Тема 5. Розвиток школярів на уроці польської мови……25

Тема 6. Принципи навчання польської мови……..28

Модуль 2. Методи та засоби у навчанні польської мови

Тема 1. Сучасний урок польської мови ……..30

Тема 2. Урок польської мови у початковій школі……33

Тема 3. Урок польської мови в середній школі……36

Тема 4. Засоби навчання польської мови ……39

Тема 5. Методи в навчанні польської мови……42

Тема 6. Нетрадиційні методи польської мови…….. 45

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 1. Типологія уроків мови……48

Тема 2. Основні вимоги до уроків польської мови……51

Тема 3. Технологія проведення уроку мови…….54

Тема 4. Традиційні уроки польської мови……57

Тема 5. Уроки розвитку мовлення…….60

Тема 6. Нетрадиційні типи уроків у навчанні польської мови…….63

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 1. Методика фонетики, графіки та орфоепії польської мови……..69

Тема 2. Методика польської орфографії…….73

Тема 3. Особливості вивчення польської орфоепії……76

Тема 4 . Методика будови слова та словотвору польської мови ……79

Тема 5. Методика польської лексики та фразеології……82

Тема 6 . Методика вивчення польської морфології…….86

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мовив

Тема 1. Методика вивчення синтаксису та пунктуації польської мови……..…92
Тема 2. Лінгвістика тексту в шкільному курсі польської мови……. 95
Тема 3. Мовна і мовленнєва компетентність у вивченні польської мови…..……..99
Тема 4. Робота над розвитком мовлення на уроках польської мови……..… 103
Тема 5. Дослідницька робота у вивченні польської мови……...…….... 107
Тема 6. Позакласна робота з польської мови……..…..…….…….. 110
Тестові завдання …….…….116
Питання до заліку та екзаменів з методики викладання польської мови ……..…123
Література……..……132

Передмова

У процесі фахової підготовки вчителя методика навчання польської мови займає одне з головних місць. Важливе значення в опануванні методики польської мови для здобувачів освіти має виконання практичних завдань, що допомагають краще зорієнтуватися під час проходження виробничої (педагогічної) практики, відчути себе вчителем-полоністом у симулятивних умовах шкільної роботи. Оволодіння методикою навчання польської мови зорієнтовано на три семестри підготовки бакалаврського рівня. Програмою з методики враховано проведення лекційних, практичних занять та виконання різних видів самостійної роботи.

Мета написання цього посібника полягає у прагненні зорієнтувати студентів під час проведення практичної попередньої підготовки, допомогти виконати завдання у процесі підготовки до практичних занять з методики навчання польської мови, сформувати професійні вміння та навички. Наведений навчальний матеріал розміщено за п’ятьма модулями: основні питання методики навчання польської мови; методи та засоби у навчанні польської мови; типи уроків польської мови; вивчення окремих розділів польської мови; розвиток мовлення на уроках польської мови. З цієї причини структура посібника розділена на окремі теми кожного навчального модуля, до яких наводяться запитання і завдання для підготовки, у кінці вивчення кожного окремого заняття і модуля подається список рекомендованої літератури.

Під час опанування методики навчання польської мови здобувачі вищої освіти бакалаврського рівня вивчають теоретичні питання лінгводидактики, усвідомлюють зв’язок у вивченні кожного розділу лінгвістики, вчаться аналізувати особливості уроків різних типів, складають їх, використовуючи допоміжні засоби навчання, загальнодидактичні та власне методичні методи та прийоми з опорою на специфічні принципи навчання. На етапах практичної підготовки важливу роль має вивчення методичних підручників та посібників, фахових статей, аналіз презентацій та фрагментів відеоуроків, що в цілому

допомагає готуватися до практичних занять, сформувати базову майстерність у роботі вчителя польської мови.

Пропонований посібник необхідний для оволодіння практичними навичками з методики навчання польської мови, прислужиться здобувачам вищої освіти як орієнтир підготовки з опорою на сучасну навчальну програму.

Рекомендації до практичних занять з методики польської мови

Попередня підготовка здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня з методики навчання польської мови до практичних занять передбачає опрацювання теоретичних питань, що повністю або частково розглядалися на лекції (зрідка винесені на самостійну підготовку), а також опрацювання практичних завдань з наступним оприлюдненням їх в аудиторії.

Алгоритм попередньої підготовки здобувачів вищої освіти:

1. Ознайомитися з усіма питаннями, наведеними у плані до проведення практичного заняття.
2. Прочитати рекомендовані джерела та літературу до теми заняття, самостійно дібрати інші джерела за темою заняття, які знадобляться під час підготовки.
3. Скласти план відповіді до кожного теоретичного питання, продумати представлення практичних питань.
4. Додатково опрацювати пояснення основних понять з теми заняття, наведених у кінці плану.
5. Визначити, чи пов’язаний і яким чином тематичний матеріал з іншими питаннями методики навчання польської мови, що вивчалися раніше, чи пов’язаний із суміжними дисциплінами.
6. Складіть короткий (розгорнутий) конспект відповіді на теоретичні чи практичні питання, виготовити ілюстрації до інформації.

7. Визначити, які аспекти в опрацьованому матеріалі недостатньо добре зрозумілі, звернутися за консультацією до викладача.

8. Підготувати практичні завдання: усі завдання практичного блоку теми та одне із завдань для самостійної роботи на вибір студента.

Оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання польської мови» оцінювання результатів діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється на основі «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (нова редакція)».

Оцінювання навчальних результатів здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня відбувається за поточним, модульним та підсумковим контролями. Для оцінювання навчальних досягнень студентів використовується 100-бальна система, університетська шкала та шкала оцінювання за ЄКТС, що представлено у таблицях нижче.

Загальна шкала оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінка за університетською шкалою		**Оцінка в балах**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
Екзамен	**Залік**		**Оцінка**	**Пояснення**
Відмінно	Зараховано	90-100	A	відмінне виконання з невеликою кількістю помилок
Добре		82-89	B	краще середнього рівня з декількома помилками
		74-81	C	загалом правильно виконано з невеликою кількістю суттєвих помилок
Задовільно		64-73	D	виконано непогано, але з великою кількістю недоліків
		60-63	E	виконання завдань мінімально правильне
Незадовільно	Незараховано	35-59	FX	оцінка з можливістю повторного перескладання
		1-34	F	оцінка роботи з обов’язковим повторним курсом

На практичних заняттях здійснюється поточне оцінювання самостійної роботи за окремою темою.

Критерії оцінювання практичних завдань і завдань для самостійної роботи

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	Критерії, пояснення
90 – 100	Відмінно	**A**	завдання виконані повністю, без помилок або з 1-2 несуттєвими помилками
82-89	Добре	**B**	завдання виконані повністю, вище середнього рівня, з невеликою кількістю незначних помилок
74-81		**C**	завдання виконані повністю, але з невеликою кількістю значних помилок
64-73	Задовільно	**D**	виконано більше половини завдань з невеликою кількістю помилок
60-63		**E**	виконано менше половини завдань із значними недоліками
35-59	Незадовільно	**FX**	виконано менше четвертини завдань із значними недоліками
1-34		**F**	завдання майже не виконані

Критерії оцінювання відповідей на теоретичні питання та виконання до них практичних завдань

Сума балів за 100-бальною шкалою	ЄКТС	За університетською шкалою	Критерії, показники оцінювання	Рівень Компетентності
90-100	A	відмінно	здобувачі вищої освіти демонструють інтерес до питань, мають лінгвометодичні здібності, виявляють навчально-методичну креативність, аналітико-синтетичні вміння, володіють методичними поняттями, на прикладах доводять переконливість відповідей, усвідомлюють методику навчання польської мови як систему з окремими елементами, бачать зв'язок між ними	високий (творчий)
82-89	B	добре	здобувачі вищої освіти виявляють лінгвометодичні здібності, вільно володіють вивченим матеріалом, уміють застосовувати його на практиці, аналізувати та конструювати шкільні заняття з польської мови, шкільні підручники та посібники, використовують електронні ресурси для мовної освіти, аналізують дидактичні тексти, створюють	достатній (конструктивний)

			навчальну наочність, припускаються незначної кількості помилок, самостійно їх виправляють	
74-81	C	Добре	здобувачі вищої освіти демонструють здібності до предмета, володіють програмним навчальним матеріалом, але не повністю, можуть самостійно виконувати практичне завдання з методики навчання польської мови, однак лінгвометодичні явища аналізують поверхово, наявні значні помилки, яких небагато	
65-73	D	задовільно	здобувачі вищої освіти відтворюють трохи більше половини матеріалу, виявляють знання й розуміння ключових лінгвометодичних понять, явищ; однак в аналізі теоретичних і створенні практичних завдань не виявляють самостійності; в усній відповіді наявні суттєві помилки, практичні завдання виконані не повністю	середній (репродуктивний)
60-64	E	задовільно	здобувачі вищої освіти володіють навчальним матеріалом на невисокому щаблі, демонструють знання та практичні розробки лише на репродуктивному рівні, без елементів творчості; виявляють несистемні навички аналізу дидактичного матеріалу, методичних розробок	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	здобувачі вищої освіти володіють матеріалом фрагментарно, відтворюють незначну частину змісту навчальних тем, тобто рівень виявлених знань, умінь, навичок недостатній для позитивного оцінювання	низький (рецептивний)
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням матеріалу	здобувачі вищої освіти не володіють матеріалом, використовують лише окремі фрагменти знань, умінь та навичок, відсутнє належне розуміння предмету методики польської мови, основна література не опрацьована; демонструють інертний підхід до виконання завдань; не вміють застосовувати незначні теоретичні знання на практиці	

Відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання здобувачами вищої освіти усіх пропущених занять обов’язкове для допуску до заліку та екзамену. Пропущені заняття слід відпрацювати до здавання заліку чи екзамену. Допускається вибір способу відпрацювання студентом пропущеного заняття:

1. Виготовити презентацію (мінімально 20 слайдів) за темою пропущеного заняття, обов'язково вказати список використаної літератури.

2. Написати відповіді на теоретичні питання і надіслати в електронному вигляді викладачу на оцінку, виконати практичний блок завдань (конспект уроку, система вправ тощо) і надіслати для оцінювання.

Критерії оцінювання підсумкової модульної контрольної роботи

1.Тестові завдання (максимально – 40 балів). Усього 20 завдань, у яких: 2 бали – правильна відповідь на кожне тестове завдання, 0 балів – неправильна відповідь.

2. Теоретичне завдання (максимально – 30 балів). Критерії: відповідь повна, поняття чітко визначені, матеріал обґрунтовано і послідовно викладено, з опорою на першоджерела, теоретичні положення доведено.

3. Фахове практичне завдання (максимально – 30 балів). Оцінюється повнота виконання завдання, креативність, самостійність, структурованість відповіді, логічне й послідовне викладення матеріалу, якість оформлення.

Загалом максимально 100 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційних завдань

1.Теоретичні завдання (усього максимально 60 балів) – 2 завдання по максимально 30 балів за 1 теоретичне питання:

оцінюється повнота відповіді, чітке визначення понять, аналіз усіх аспектів проблеми; структурованість, логічність і послідовність у викладенні матеріалу; опора на першоджерела, знання основних ідей, теоретичних положень та праць науковців.

2. Практичне завдання (максимально – 40 балів): оцінюється креативність і самостійність у виконанні завдання, структурованість відповіді, логічність і послідовність, якість оформлення виконаного завдання.

Загалом максимально 100 балів за два теоретичні і одне практичне завдання.

Зауваження

У процесі виконання завдань (підготовки теоретичних питань, практичних розробок, доповідей, виступів, презентацій, навчально-методичних проєктів тощо) здобувачі вищої освіти враховують принципи академічної доброчесності. Оцінюється сумлінність студентів, самостійність у виконанні завдань; відповідальність за результати своєї роботи, чесне здобуття оцінок. Звертається увага на толерантне ставлення до думок інших, взаємоповагу, формування інноваційного компетентнісного підходу до навчання. Важливою є високоморальна поведінка здобувачів вищої освіти, об'єктивне оцінювання власних знань, рефлексія і ліквідація прогалин у досягненнях.

Дотримання правил академічної доброчесності передбачає відповідальність здобувачів вищої освіти за результати діяльності. Викладачем контролюється самостійність через перевірку виконаних робіт на антиплагіат, визначається рівень самостійності, ступінь використання ШІ.

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 1. Методика навчання польської мови як фахова дисципліна

Мета: сформувати уявлення про предмет і завдання методики навчання польської мови, її зв'язок з іншими науками, простежити міжпредметні зв’язки, вивчити основні положення методичних статей з польської мови, методичних посібників та підручників, розвивати вміння й навички доцільно використовувати, оцінювати, інтерпретувати, подавати інформацію про мову, проводити рефлексію власної діяльності.

Теоретичний блок

1.Поняття про предмет і завдання методики навчання польської мови.

2.Зв’язок методики навчання польської мови з іншими дисциплінами. Міжпредметні зв’язки на уроках польської мови.

3.Значення мови в реалізації ідеї національної школи й освіти в Україні.

4. Методи і джерела розвитку методики навчання польської мови в основній школі.

5. Значення суміжних із лінгводидактикою дисциплін у створенні наукових засад шкільного навчання польської мови.

Практичний блок

1. Випишіть з наукової літератури висловлювання видатних осіб про роль мови у житті суспільства, про важливість знання іноземних мов, цитати видатних діячів польського народу про мову. Визначте, на якому етапі шкільного уроку польської мови доречно використати такі висловлювання.

2. Заведіть папку з методики навчання польської мови (або створіть електронне портфоліо), у якій будуть знаходитися: система вправ для вивчення польської мови у різних класах, зразки уроків польської мови різних типів, схему аналізу уроку мови, приклади власних проєктів уроків, дидактичні тексти, вправи і завдання, розробки виховних заходів з польської мови для різних класів тощо. Після проведення кожного практичного заняття заповнюйте сторінку «Рефлексія», де записуйте головні думки, висновки після виконання завдань.

3. У методичних журналах знайдіть статтю про роль лінгвометодики як науки. Випишіть основні цитати, підготуйтеся до представлення її в аудиторії.

4. Зробіть висновок про те, яке значення мають суміжні навчальні предмети у вивченні польської мови в загальноосвітній школі. Наведіть приклади використання матеріалу інших шкільних предметів на уроці польської мови.

5. З власного досвіду навчання і спостереження над уроками під час психолого-педагогічної практики проаналізуйте сучасні проблеми навчання польської мови в загальноосвітній школі.

6. Опрацюйте статті й дайте відповідь, у чому полягає суть педагогічного експерименту як методу наукового дослідження, яка його роль у методиці навчання польської мови.

7. Складіть коротке повідомлення на одну з тем: «Мовна ситуація в Україні», «Завдання викладання мов національних меншин в Україні», продумайте свій виступ за темою.

8. Наведіть конкретні приклади використання міжпредметних зв'язків у навчанні польської мови. Для цього виберіть клас і тему заняття за програмою.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Підготуйте усний короткий огляд посібників з навчання польської мови для різних класів. Укладіть список такої літератури.

2.Законспектуйте (за власним вибором) статтю з методики навчання польської мови, видану в одному з методичних журналів України.

3.Складіть перелік посібників та підручників з методики викладання польської мови, виданих в Україні чи Польщі, схарактеризуйте їх, покажіть основні відмінності у змісті матеріалу.

Опорні поняття: методика навчання польської мови, лінгводидактика, ґлоттодидактика, лінгвометодика, предмет і завдання методики навчання польської мови, методи наукового дослідження з методики польської мови

Література

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 375 с.

2. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

3.Польська мова. 1 клас (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2023.

4.Польська мова. 2 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2019.

5.Польська мова. 3 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2020.

6.Польська мова. 4 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2021.

7.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.

8.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.

9.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.

10.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.

11.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.

12.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.

13.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.

14.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 2. Зміст і організація навчання польської мови у школі

Мета: сформувати уявлення про теорію та практику навчання польської мови в Україні, вивчити історію її викладання у вітчизняних школах, проаналізувати зв'язок у вивченні польської мови та інших предметів шкільного курсу, проаналізувати внесок творчих педагогів України у навчання польської мови, вивчити основні документи, що визначають напрямок і зміст навчання польської мови в загальноосвітній школі.

Теоретичний блок

1.Характеристика становлення й розвитку теорії та практики навчання польської мови в Україні.

2.Стратегічні напрями розвитку сучасної методики польської мови в Україні.

3.Значення наукової методики для практики навчання польської мови в загальноосвітній школі.

4.Внесок творчих педагогів України (зокрема Житомирщини) у вивчення польської мови.

Практичний блок

1.На основі методичних джерел скласти таблицю, в якій відображені період (дати), форма (вид школи) та зміст (програми, підручники й посібники) навчання, статус вивчення польської мови в Україні (як рідна або іноземна).

2. Використовуючи наукові джерела, підготуйте презентацію про історію методики навчання польської мови в Україні та в Польщі (або в інших країнах). Матеріал можна розширити за рахунок аналізу роботи вищих навчальних закладів України, в яких є спеціальність «Польська мова».

3. Напишіть коротке есе (10-15 речень) про важливість ознайомлення з історією методики навчання польської мови для шкільних учителів.

4.Опрацюйте «Концепцію мовної освіти в Україні». Напишіть короткі нотатки, випишіть головне і підготуйтеся представити матеріал в аудиторії.

5.Ознайомтесь із Законом України «Про освіту», випишіть основні положення, що стосуються навчання польської мови в загальноосвітніх школах.

6. Проаналізуйте шкільні програми з польської мови різних років за схемою:

1) Назва програми, рік видання.

2) Структура програми.

3)Аналіз пояснювальної записки:

- основна мета вивчення мови,
- головне завдання навчання мови,
- роль особистості вчителя,
- пояснення до структури програми.

4) Аналіз програми за класами:

- зміст навчального матеріалу,
- знання, вміння та навички,
- міжпредметні зв’язки,
- робота над розвитком мовлення.

5) Додатки, їх зміст та роль.

6)Оцінка програми з мови.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1. Випишіть цитати з творів письменників-класиків про важливість вивчення іноземних мов.

2. На основі вивчених літературних та інтернет-джерел підготуйте наукову доповідь на одну з тем: «Роль «Концепції мовної освіти в Україні» у шкільному навчанні польської мови», «Закон України «Про освіту» як

керівний документ навчання польської мови», «Роль шкільної програми у визначенні матеріалу для навчання польської мови».

3. Використовуючи опрацьований матеріал, напишіть розповідь про сучасні проблеми польськомовної освіти в Україні, її перспективи.

Опорні поняття: історія навчання польської мови в Україні, концепція навчання іноземної мови, освітні документи, шкільна програма навчання польської мови, теорія та практика навчання польської мови.

Література

1.Державний стандарт базової середньої освіти (мовно-літературна галузь). Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti

2.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

3.Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні - інноваційні аспекти. *Стратегія. Реалізація. Результати*. Київ: Грамота, 2005. 448 с.

4.Концепція мовної освіти в Україні. Режим доступу: https://studfile.net/preview/3283988/

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи: МОН України. Київ, 2016. 40 с.

7.Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. БібікН.М. Київ: ТОВ «Видавничий дім» «Плеяди», 2017. 206 с.

8.Рекомендації ЮНЕСКО щодо політики в сфері мобільної освіти. URL: https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2529

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 3. Вимоги до проведення уроку польської мови

Мета: сформувати уявлення про предмет і завдання польської мови як навчального предмету в закладах загальної середньої освіти, вивчити основні положення чинної шкільної програми з польської мови, Концепції НУШ, Державного стандарту базової середньої освіти, проаналізувати підручники, методичні посібники останніх років, інтернет-видання, відеоуроки.

Теоретичний блок

1.Роль і місце польської мови в системі шкільних предметів.

2.Зміст і принципи побудови шкільного предмету «Польська мова».

3. Ключові положення Концепції НУШ.

4.Роль Концепції мовної освіти у навчанні польської мови.

4.Державний стандарт базової середньої освіти (мовно-літературна освітня галузь, 2020), його особливості.

5.Проблема мотивації в оволодіння іноземною мовою.

6.Значення методичної преси в розв’язанні завдань, що стоять перед шкільною мовною освітою.

Практичний блок

1.Проаналізуйте підручники польської мови (у тому числі електронні), використовуючи схему:

1)Назва, автор, рік видання, видавництво.

2) Послідовність розташування матеріалу, відповідність програмним вимогам.

3)Види вправ і завдань.

4)Характеристика матеріалу для спостереження над мовними явищами.

5)Матеріал для повторення вивченого.

6)Схеми, таблиці, ілюстрації.

7)Матеріал для розвитку мовлення.

8)Аналіз окремого розділу (принцип укладання матеріалу, зміст і характер вправ).

9)Зовнішнє оформлення.

10) Шляхи вдосконалення підручника або посібника.

2. Проаналізуйте відеоуроки, розміщені в інтернеті, за схемою:

1) Відомості про урок (клас, тема, мета уроку, його тип, структура).

2) Визначити, як учитель організовує клас до роботи на уроці.

3) Вказати, як проводилось опитування (фронтальне, індивідуальне, ущільнене, «поурочний бал»; зміст запитань, мотивування оцінок).

4) Вказати, як проводиться пояснення і закріплення нового і вивченого раніше матеріалу:

А)етапи роботи над правилом, визначенням (сприймання, усвідомлення, запам’ятовування, застосування);

Б)послідовність і логічність викладу матеріалу;

В)використання текстового матеріалу, наочності, технічних засобів навчання;

Г)запис на дошці й у зошиті.

5) Завдання додому, підсумок уроку.

6)Використані на уроці принципи, методи та прийоми.

7)Чи досягнута мета (навчальна, розвивальна, виховна)?

8) Висновки і пропозиції.

3. Перечитайте вступну частину та основні положення Державного стандарту базової середньої освіти. Назвіть наскрізні вміння та вкажіть шляхи їх реалізації у процесі навчання польської мови.

4.Проаналізуйте Концепцію НУШ. Подумайте, у чому полягає основна відмінність від традиційного навчання.

5.Випишіть з Концепції мовної освіти положення, що відображають мету навчання польської мови в загальноосвітній школі.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Випишіть з Концепції мовної освіти, Державного стандарту базової середньої освіти, Концепції НУШ положення, що підтверджують велику роль вивчення іноземних мов у розвитку особистості.

2. Скласти таблицю «Зміст і принципи укладання мовного матеріалу», використовуючи шкільні програми з польської мови.

3. Використовуючи матеріал шкільних підручників, відеоуроків, напишіть розповідь про можливі труднощі (5-7) в учнів у вивченні польської мови, вкажіть шляхи їх подолання.

Опорні поняття: зміст і принципи укладання мовного матеріалу, Концепція мовної освіти, Державний стандарт базової середньої освіти, Концепція НУШ, шкільна програма у навчанні польської мови, шкільний підручник польської мови, урок польської мови.

Література

1.Державний стандарт базової середньої освіти (мовно-літературна галузь). Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti

2.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

3.Концепція мовної освіти в Україні. Режим доступу: https://studfile.net/preview/3283988/

4.Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи: МОН України. Київ, 2016. 40 с.

5.Нова українська школа: основи стандарту освіти / ред. кол.: Лілія Гриневич, Віктор Бриндза, Ніна Дементієвська, Роман Шиян (координатор проєкту) та ін. Львів, 2016. 64 с.
6.Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. БібікН.М. Київ: ТОВ «Видавничий дім» «Плеяди», 2017. 206 с.
7.Польська мова. Програма. 5 клас. Для загальноосвітніх шкіл з українською мовою навчання (укладачі Мацькович М.Р., Бугера Л.Д., Прцшляк Л.А.). 2013.
8.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.
9.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька), 2017.
10.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 4. Види планування з польської мови

Мета: сформувати уявлення про види планування для навчання польської мови, простежити міжпредметні зв’язки в опануванні польської мови, проаналізувати положення чинної шкільної програми з польської мови та інших документів, вивчити календарно-тематичне планування для окремих класів, ознайомитися з поурочним плануванням, технологією уроку польської мови.

Теоретичний блок

1.Види планування до уроків польської мови.

2.Керівна роль календарно-тематичного планування у проведенні уроків польської мови.

3.Поурочне планування. Проєкт уроку польської мови. Технологія уроку.

4.Роль шкільних підручників та посібників в реалізації завдань уроку польської мови.

5.Вплив програмних вимог на проведення уроків польської мови.

Практичний блок

1. Складіть таблицю «Пріоритетні напрями навчання польської мови в умовах НУШ».

2. Проаналізуйте (на вибір) шкільний підручник польської мови для 5-9 класів з погляду відповідності його вимогам сучасної програми. Підготуйтеся до презентації підручника в студентській аудиторії.

3. Розгляньте чинний підручник польської мови для 5 класу, підготуйте фрагмент уроку про ознайомлення учнів з таким підручником.

4. Спираючись на шкільні підручники, підготуйте виступ на тему «Особистісно орієнтована методика навчання польської мови».

5. Складіть розповідь з прикладами (хоча б 5 фактів) на тему «Використання художньої літератури в навчанні польської мови в закладах загальної середньої освіти».

6. Побудуйте доказову розповідь (10-12 речень) на тему «Особливості сучасних підручників і посібників у навчанні польської мови в закладах загальної середньої освіти».

7. Проаналізуйте суть тематичного й поурочного планування навчального матеріалу з польської мови, його можливі варіанти на основі інтернет-джерел.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1. Підготуйте фрагменту уроку польської мови за програмою 5 класу загальноосвітньої школи (на вибір студентів).

2. Підготуйте візуалізацію ключових компетентностей за програмою з польської мови. Зробіть до неї методичний коментар.

3. Складіть пам’ятку «Пріоритетні напрями навчання польської мови в умовах НУШ». Проаналізуйте її в аудиторії (у формі усного виступу).

Опорні поняття: календарно-тематичне планування з польської мови, технологія уроку, поурочне планування, проєкт уроку, шкільні підручники та посібники, пріоритетні напрями у навчанні польської мови.

Література

1.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

4. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

5.Полонська Т. К. Сутність компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам’янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка; Інституту педагогіки НАПН України* / гол. ред. В. М. Лабунець. Вип. 22 (1-2017). Ч. 2. Кам’янець-Подільський, 2017. С. 294-300.

6.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька), 2017.

7.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.
8.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.
9.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.
10.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.
11.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.
12.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.
13.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.
14.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.
15.Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 34-45.
16. Ткаченко І., Ткаченко А. Компетентнісний підхід у навчальній діяльності ВНЗ. *Молодий вчений*. 2021. № 5 (93). С. 69-72.

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 5. Загальний розвиток учнів на уроці польської мови

Мета: виробити уявлення про предмет польської мови як засіб загального розвитку учнів, визначити місце польської мови серед інших предметів мовного циклу, звернути увагу на засоби інтенсифікації навчального процесу, розвитку логічного мислення, проаналізувати поняття мовного чуття, граматичного і логічного мислення, звернути увагу на компетентнісний підхід до навчання.

Теоретичний блок

1. Загальний розвиток учнів як важлива умова засвоєння знань, умінь та навичок.
2. Вивчення граматики та лексики польської мови як засіб загального розвитку учнів.
3. Формування мовного чуття і граматичного мислення на уроках польської мови.
4. Інтенсифікація процесу навчання мови та мовлення.
5. Розвиток логічного мислення учнів на уроках польської мови.

Практичний блок

1.Складіть таблицю, в якій відображено складові частини рівня загального розвитку учнів.

2.Напишіть розповідь (навести 5 прикладів) про те, коли бачимо залежність між загальним розвитком учня і характером засвоєних знань на уроках польської мови.

3.Прочитайте статтю з методики навчання мови, в якій говориться про компетентнісний підхід до навчання. Подумайте і скажіть, які компетентності слід сформувати в учнів на уроках польської мови.

4.Перечитайте матеріал освітніх документів України. Які види ключових компетентностей слід сформовати в процесі навчання польської мови? Наведіть цитати з тексту документів.

5.На основі шкільних підручників наведіть приклади вправ і завдань з польської мови, в яких відбувається розвиток граматичного мислення учнів.

6.Визначте можливі шляхи інтенсифікації у навчанні польської мови, запишіть у формі розповіді.

7.Розробіть фрагмент уроку польської мови для 6 класу і покажіть, завдяки яким завданням відбувається розвиток логічного мислення учнів.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Напишіть розповідь про формування ключових компетентностей на уроках польської мови.

2.Створіть відеопам'ятку для вчителя польської мови про важливість загального розвитку, логічного мислення, інтенсифікації на уроках польської мови.

3.Запишіть коротке відео, в якому будуть поради для вчителя польської мови щодо компетентнісного підходу до навчання.

Опорні поняття: загальний розвиток учнів, логічне мислення на уроках польської мови, інтенсифікація процесу навчання польської мови, формування ключових компетентностей, мовне чуття, граматичне мислення учнів.

Література

1.Державний стандарт базової середньої освіти (мовно-літературна галузь). Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Концепція мовної освіти в Україні. Режим доступу: https://studfile.net/preview/3283988/

4.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7.Полонська Т. К. Сутність компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка; Інституту педагогіки НАПН України* / гол. ред. В. М. Лабунець. Вип. 22 (1-2017). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2017. С. 294-300.

8.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

9.Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 34-45.

10. Ткаченко І., Ткаченко А. Компетентнісний підхід у навчальній діяльності ВНЗ. *Молодий вчений*. 2021. № 5 (93). С. 69-72.

Модуль 1. Основні питання методики навчання польської мови

Тема 6. Принципи навчання польської мови

Мета: сформувати уявлення про принципи навчання у процесі оволодіння польською мовою; визначити загальнодидактичні, власне методичні, специфічні принципи; простежити їх реалізацію під час вивчення мови, звернути увагу на особливості окремих принципів навчання польської мови.

Теоретичний блок

1.Місце принципів у навчанні дисциплін шкільного курсу польської мови.

2.Класифікація принципів. Характеристика загальнодидактичних принципів навчання.

3.Власне методичні принципи у навчанні польської мови.

4.Специфічні принципи для вивчення окремих розділів польської мови.

Практичний блок

1.Складіть таблицю, в якій наведена класифікація загальнодидатичних принципів навчання польської мови.

2.Напишіть розповідь про можливі шляхи реалізації власне методичних принципів у навчанні польської мови (10-12 речень). Наведіть приклади.

3.Складіть та проаналізуйте фрагмент уроку польської мови (тема на вибір студентів), назвіть використані принципи навчання.

4.Підготуйтеся до рольової гри вчителя польської мови в аудиторії. Створіть фрагмент уроку, на якому відбувається активізація мовленнєвої діяльності у процесі оволодіння лексикою.

5.Складіть таблицю про специфічні принципи навчання польської мови, де наведено клас, в якому відбувається вивчення окремих розділів.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть відеопорадник для вчителя польської мови, в якому звернена увага на формування специфічних принципів у процесі навчання польської мови.

2.Створіть наочність, завдяки якій можливо розвивати мовленнєву діяльність учнів. Назвіть принципи використання такої наочності.

3.Напишіть рекомендації для вчителя польської мови про важливість урахування принципів у навчанні. Проілюструйте розповідь конкретною мовною темою.

Опорні поняття: принципи навчання мовних дисциплін, загальнодидактичні принципи, власне методичні принципи, специфічні принципи вивчення окремих розділів польської мови, активізація діяльності.

Література

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 375 с.

2.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

3.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

4. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

5.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 1. Сучасний урок польської мови

Мета: виробити вимоги до сучасного уроку польської мови, його особливостей, простежити міжпредметні зв'язки у процесі проведення, здійснити аналіз уроку, вивчити будову традиційних та нетрадиційних типів уроків, проаналізувати умови ефективного проведення уроків різних типів.

Теоретичний блок

1.Лінгвістичне підґрунтя вивчення польської мови в загальноосвітній школі.

2.Урок як основна форма навчально-виховного процесу в умовах загальноосвітніх шкіл.

3.Основні вимоги до сучасного уроку польської мови (психологічного, санітарно-гігієнічного, етичного характеру).

4.Різні підходи до класифікації мовних уроків.

5. Характеристика структури та особливостей різних типів уроків.

6.Організація нетрадиційних уроків польської мови.

7.Вимоги (власне методичні, дидактичні, організаційні) до сучасного уроку польської мови.

Практичний блок

1.На основі аналізу різних підходів до класифікації уроків складіть таблицю, в якій наведено тип уроку і його структура.

2. Подумайте, на основі яких критеріїв варто оцінювати ефективність уроку польської мови, яким чином краще проводити опитування на уроці, яку роль виконує рефлексія в кінці уроку. Вкажіть на відмінності такої роботи в різних класах.

3.На основі аналізу відеозапису уроку польської мови запишіть його структуру та самостійно вкажіть тип і мету проведення.

4.Напишіть конспект уроку вивчення нового матеріалу для учнів 5 класу (тему обирайте за підручником і чинною програмою). Приготуйтеся проводити його в аудиторії.

5. Створіть конспект нетрадиційного уроку польської мови для 7 класу, продумайте його особливості та мету проведення. Запишіть основні нотатки до представлення в аудиторії.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть відео для вчителя польської мови про класифікацію та структуру різних типів уроків польської мови.

2.Складіть конспект нетрадиційного уроку польської мови для 5 класу (в ігровій формі). Продумайте наочність, основні форми роботи.

3.Створіть мультимедійну презентацію до проведення нетрадиційного уроку польської мови в 7 класі.

Опорні поняття: сучасний урок польської мови, типи уроків, нетрадиційні типи уроків, аналіз уроку мови, вимоги до проведення якісного уроку польської мови, рефлексія, оцінювання діяльності учнів.

Література

1.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т*. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Полонська Т. К. Сутність компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка; Інституту педагогіки НАПН України* / гол. ред. В. М. Лабунець. Вип. 22 (1-2017). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2017. С. 294-300.

7. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

8.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. №4. С. 37-41.

9.Сєргєєва Г. Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 61, том 3. 2023. С. 200-205.

10. Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 2. Урок польської мови у початковій школі

Мета: проаналізувати урок польської мови в початковій школі, показати його зв'язок з наступними класами, передбачити міжпредметні зв’язки у структурі уроку, вказати на головні особливості навчання в початкових класах.

Теоретичний блок

1.Проведення уроку польської мови в початкових класах, структурні особливості.

2. Навчання читання польською мовою як складний вид роботи в учнів початкової освіти.

3.Важливість ігрової діяльності в навчанні польської мови початкової ланки освіти.

4.Самостійна робота на уроках польської мови в молодших учнів.

5.Визначення рівня сформованості іноземної комунікативної компетентності в учнів молодшої ланки навчання.

Практичний блок

1.Проаналізуйте відеозапис фрагменту уроку польської мови в початковій школі та визначте, у чому полягають особливості його проведення і відмінність від середньої ланки освіти.

2.На основі опрацювання «Концепції компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи» (автори В. Г. Редько, Т.К.Полонська, О. С. Пасічник, Н. П. Басай) укажіть особливості дидактичних та методичних підходів до організації навчання іноземних мов учнів 1-4 класів за допомогою компетентнісного підходу. Назвіть можливі шляхи формування компетентностей на уроці польської мови.

3.Використовуючи електронні підручники, напишіть конспект уроку польської мови для молодшої ланки освіти (тема на вибір студентів). Приготуйтеся проводити його в аудиторії.

4.Створіть короткий відеозапис (до 5 хвилин), у якому є пояснення нового матеріалу для учнів початкової школи (може бути пояснення літер алфавіту, розмовної теми тощо).

5. Доберіть матеріал до проведення позакласного заходу з польської мови для учнів початкових класів (можуть бути пісні, караоке, вірші, казки та ін.). Розкажіть про сценарій такого заходу.

6.Зробіть наочність до проведення нетрадиційного уроку в початковій школі (тему обирайте самостійно за програмою та підручниками).

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Створіть мультимедійну презентацію для вчителя польської мови про дидактичні та методичні підходи проведення уроку в початковій школі.

2.Придумайте наочність до проведення уроку польської мови в початковій школі, спрямовану на розвиток мовленнєвої діяльності учнів. Назвіть вимоги до такої наочності.

3.Розробіть план-конспект уроку польської мови в 2 класі з використанням ігрової діяльності. Виготовіть наочність до такого уроку. Приготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: особливості іншомовного навчання у початковій школі, структурні особливості уроку, вивчення польської мови в молодших класах, іноземна комунікативна компетентність, формування читацьких умінь та навичок в початковій школі.

Література

1.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т.* Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

2.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

3.Кияновський О.А. Інтерактивні методи навчання як засіб формування гармонійно розвиненої особистості на уроках в початкових класах. Режим доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/ 123456789/12386/1/Kyianovskii.pdf

4.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

5.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

6.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

7.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

8.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

9. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 3. Урок польської мови в середній школі

Мета: проаналізувати особливості уроку польської мови в середній і старшій ланках освіти, простежити його зв'язок з початковою школою, звернути увагу на міжпредметні зв’язки, вивчити основні вимоги до уроків середньої і старшої ланки.

Теоретичний блок

1.Особливості уроку польської мови в середній ланці освіти, основні вимоги.

2.Особливості уроку польської мови у старшій школі, основні вимоги до нього.

3. Вимоги до проведення уроків у середній та старшій школі в умовах НУШ.

4.Нетрадиційні типи уроків у практиці роботи в середній та старшій школі.

Практичний блок

1.Перегляньте відеозапис уроку польської мови у 6 класі. Проаналізуйте його за наведеною раніше схемою. Установіть самостійно тип та мету уроку.

2.Назвіть принципи, на які спирається проведення уроку польської мови. Використайте матеріал посібника «Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В.Г., Полонська Т.К., Басай Н.П.). Наведіть приклади застосування принципів у процесі навчання.

3.Складіть таблицю використання методів і прийомів у процесі навчання польської мови у старших класах (за схемою: назва методів і прийомів – приклади навчальних тем).

4.Підготуйте проєкт уроку польської мови для 8 класу. Продумайте тип уроку, мету, засоби, види роботи, рефлексію. Підготуйтесь представити в аудиторії.

5.Напишіть проєкт нетрадиційного уроку польської мови для 10 класу. Продумайте тему, мету, структуру уроку, види завдань, систему оцінювання. Підготуйтесь проводити урок в аудиторії.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Створіть мультимедійну презентацію про нетрадиційні типи уроків польської мови в середніх та старших класах. Опишіть структуру деяких типів уроків.

2.Напишіть конспект уроку вивчення нового матеріалу для 6 класу. Придумайте етапи уроку, наочність. Підготуйтеся його проводити в аудиторії.

3.Розробіть конспект нетрадиційного уроку польської мови для старших класів. Продумайте наочність до такого уроку. Приготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: урок польської мови в середній ланці освіти, урок польської мови у старших класах, уроки в НУШ, нетрадиційні типи уроків, принципи проведення уроку польської мови, методи і прийоми навчання.

Література

1.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

2.Козубенко І. Особливості застосування інтерактивних методів навчання при вивченні англійської мови. *Молодий вчений*, 4 (104). 2022. С.5-9.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

5.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

6.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

7. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

8. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

9.Сєргєєва Г. Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 61, том 3. 2023. С. 200-205.

10. Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 4. Засоби навчання польської мови

Мета: визначити роль засобів у навчанні польської мови, особливості використання під час проведення уроків у молодшій, середній і старшій ланках освіти, показати шляхи застосування електронних освітніх ресурсів, проаналізувати міжпредметні зв'язки, визначити методичне підґрунтя уроків польської мови.

Теоретичний блок

1.Засоби навчання в мовній освіті, їх класифікація та особливості.

2. Використання дидактичного матеріалу в навчанні польської мови, його види та значення.

3.Шляхи використання електронних освітніх ресурсів, цифрові медіа та сервіси у шкільному курсі польської мови.

4.Вплив освітнього медіасередовища на формування особистості учня.

Практичний блок

1.Складіть проєкт уроку польської мови для учнів 7 класу НУШ, використовуючи електронні підручники (тему оберіть самостійно). Продумайте мету, структуру, види завдань. Підготуйте наочність до проведення уроку в аудиторії.

2.Опрацюйте додатковий роздатковий матеріал (картки) для виконання різних за складністю завдань з польської мови для учнів 9 класу. Роздрукуйте і складіть фрагмент уроку з ними, підготуйтеся його проводити.

3.Підготуйте ілюстративний матеріал (фотографії, ілюстрації, малюнки до тем) для проведення уроку польської мови у 5 класі. Напишіть фрагмент уроку з використанням ілюстративного матеріалу, підготуйтеся його проводити в аудиторії.

4.Складіть проєкт уроку польської мови для учнів 3 класу з використанням ігрових технологій. Оберіть тему, мету, технологію проведення завдань. Підготуйтесь продемонструвати на занятті результати роботи.

5.Напишіть сценарій позакласного заходу з польської мови (наприклад, «Родинні свята польського народу») для учнів 6 класу з використанням електронних освітніх ресурсів. Підготуйтеся його продемонструвати в аудиторії.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Створіть мультимедійну презентацію для вчителя-початківця про електронні освітні ресурси.

2.Доберіть дидактичний матеріал до проведення уроку польської мови в 7 класі. Ураховуйте мовленнєве спрямування завдань.

3.Розробіть конспект уроку польської мови в 6 класі з використанням електронних засобів навчання. Приготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: засоби навчання, електронні освітні ресурси, освітнє медіасередовище, дидактичний матеріал, відеоуроки, мовні тренажери.

Література

1.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

2.Козубенко І. Особливості застосування інтерактивних методів навчання при вивченні англійської мови. *Молодий вчений*, 4 (104). 2022. С.5-9.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7.Полонська Т. К. Сутність компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка; Інституту педагогіки НАПН України* / гол. ред. В. М. Лабунець. Вип. 22 (1-2017). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2017. С. 294-300.

8. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

9.Пономарьова К. Сучасний урок української мови: компетентнісно орієнтовані цілі і структура. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua /id/eprint/8016/1/%D0%9A.

10.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. №4. С. 37-41.

11.Сєргєєва Г. Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 61, том 3. 2023. С. 200-205.

12. Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 5. Методи в навчанні польської мови

Мета: проаналізувати поняття методів і прийомів у навчанні польської мови, схарактеризувати їх; установити співвідношення форми, методу і прийому навчання; назвати чинники, що визначать використання методів і прийомів у навчанні польської мови.

Теоретичний блок

1.Вплив та співвідношення понять форми навчання, методу і прийому навчання.

2.Основні класифікації методів у навчанні мовних дисциплін.

3.Характеристика основних методів та прийомів навчання.

4.Нові підходи до застосування методу роботи з підручником на уроках мови.

5.Основні чинники у виборі навчального методу на уроках польської мови.

6.Проблемно-ситуаційні завдання як ефективний засіб навчання польської мови.

7.Використання системи вправ для систематичного навчання польської мови.

Практичний блок

1.Розгляньте різні підходи до класифікації методів навчання у роботах педагогів і лінгводидактів. Продумайте виступ до 10 хвилин, у якому представите основні положення з цього питання.

2. Складіть таблицю «Методи навчання в лінгводидактиці», в якій будуть вказані шляхи їх застосування.

3.За підручником «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» (автори Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. (за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої). К.: Ленвіт, 2013) зробіть характеристику

комунікативного методу навчання. Зверніть увагу на діяльнісний характер мовлення. Для ілюстрації наведіть приклади вправ із шкільних підручників.
5.Складіть проєкт уроку для 5 класу, окремо назвіть використані методи і прийоми. Приготуйтеся його проводити в аудиторії.
6.Продумайте фрагмент уроку польської мови для 7 класу з використанням методу роботи з підручником. Використайте в процесі роботи електронні підручники. Підготуйтесь представити фрагмент на занятті.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Створіть презентацію, в якій показано різні класифікації методів і прийомів навчання. Підготуйте виступ на занятті з використанням презентації.
2.Напишіть проєкт уроку польської мови для 7 класу. В конспекті вкажіть використані методи і прийоми. Підготуйтеся проводити його в аудиторії.
3.Запишіть відео до 5 хвилин, у якому розкажіть про різні підходи лінгводидактів до характеристики методів і прийомів.

Опорні поняття: методи та прийоми навчання мови, класифікації методів, система вправ, проблемно-ситуаційні завдання, метод бесіди, робота з підручником, спостереження й аналіз мовних явищ.

Література

1.Біляєв О. Проблема методів у навчанні мови. *Українська мова і література в школі*. 1980. № 10. С. 57-67.
2.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.
3.Кияновський О.А. Інтерактивні методи навчання як засіб формування гармонійно розвиненої особистості на уроках в початкових класах. Режим

доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/ 123456789/ 12386/1/Kyianovskii.pdf

4.Козубенко І. Особливості застосування інтерактивних методів навчання при вивченні англійської мови. *Молодий вчений*, 4 (104). 2022. С.5-9.

5.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

6.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

7.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

8.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

9.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

10.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

11.Сєргєєва Г. Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 61, том 3. 2023. С. 200-205.

12. Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 2. Методи, прийоми та засоби у навчанні польської мови

Тема 6. Нетрадиційні методи польської мови

Мета: розглянути нетрадиційні методи в навчанні польської мови, встановити їх роль в інтерактивному навчанні, визначити позитивний вплив нетрадиційних методів на ефективність роботи, схарактеризувати основні види нетрадиційних методів, назвати шляхи можливого використання у навчанні польської мови.

Теоретичний блок

1.Інтерактивні методи як засіб інтенсифікації навчального процесу. Поняття про інтерактивне навчання.

2.Навчальна, розвивальна і виховна функції навчального методу.

3.Традиційні методи та прийоми у навчанні польської мови, їх характеристика.

4.Використання інтерактивних методів у навчанні польської мови (мозковий штурм, кейс-метод, ЧПКМ, акваріум, метод аналогії та ін.).

Практичний блок

1.Запишіть визначення поняття нетрадиційних методів, порівняйте тлумачення в різних джерелах методичної літератури.

2.Складіть таблицю про інтерактивні методи навчання, їх класифікацію. Серед них назвіть кейс-метод, мозковий штурм, метод «Прес», метод «Ротаційні трійки» тощо.

3.Подумайте, у чому відмінність між інтерактивним методом та інтерактивною технологією навчання. Підготуйте виступ до 10 хвилин за статтею Г. Сєргєєвої «Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн». Зверніть увагу на метод Сократа, мозковий штурм, читання зигзаґом, сторітелінґ, метод інтерв'ю, кейс-стаді метод, метод проєктів.

4.На основі сервісу LearningApps розробіть інтерактивну вправу з польської мови для 7 класу.

5. Використовуючи застосунок Google Sites, створіть вебквест з польської мови для учнів 9 класу.

6.Складіть розповідь на основі статті А. О. Кияновського «Інтерактивні методи навчання як засіб формування гармонійно розвиненої особистості на уроках в початкових класах» про інтерактивні методи. Зверніть увагу на методи аналогії, обговорення. Наведіть приклади застосування цих методів у навчанні польської мови.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відео для вчителя польської мови про нетрадиційні методи у навчанні польської мови. Наведіть приклади.

2.Складіть конспект польської мови для 6 класу з використанням нетрадиційних методів і прийомів. Продумайте наочність, основні форми роботи.

3.Створіть мультимедійну презентацію до уроку польської мови в 10 класі. Продумайте проведення уроку, на якому вона використовується. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: інтерактивний метод навчання, мозковий штурм, кейс-метод, ЧПКМ, акваріум, метод аналогії, інтерактивна технологія навчання, метод сюжетно-рольової гри, метод дискусії, вебквест, LearningApps, Google Sites.

Література

1.Біляєв О. Проблема методів у навчанні мови. *Українська мова і література в школі*. 1980. № 10. С. 57-67.

2.Кияновський О.А. Інтерактивні методи навчання як засіб формування гармонійно розвиненої особистості на уроках в початкових класах. Режим доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/ 123456789/12386/1/Kyianovskii.pdf

3.Козубенко І. Особливості застосування інтерактивних методів навчання при вивченні англійської мови. *Молодий вчений*, 4 (104). 2022. С.5-9.

4.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

5.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

6.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

7.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

8. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

9.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. №4. С. 37-41.

10.Сєргєєва Г. Інтерактивні методи у викладанні іноземної мови онлайн. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 61, том 3. 2023. С. 200-205.

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 1. Типологія уроків мови

Мета: проаналізувати типи уроків польської мови, їх особливості, розглянути різні класифікації уроків мови, характеристику, простежити міжпредметні зв'язки, вивчити характеристику та основні вимоги до уроків польської мови.

Теоретичний блок

1.Особливості уроку як основної форми навчально-виховного процесу в навчанні мови.

2.Різні підходи до класифікації уроків мови.

3.Структурна характеристика уроків мови різних типів.

4.Основні вимоги до сучасного уроку польської мови.

Практичний блок

1.Складіть таблицю, в якій вказується тип уроку мови та його структура.

2.Напишіть коротку розповідь (8-10 речень) про суть технологічного підходу до навчання, розмежовуючи поняття загальнопедагогічних і внутрішньопредметних технологій.

3.Продивіться запис уроку польської мови та визначте, на формування яких компетентностей він зорієнтований.

4. Підготуйте виступ на тему «Особистісно орієнтована технологія на уроках польської мови».

5.Напишіть фрагмент уроку польської мови для 5 класу на основі технологічного підходу до навчання (тема уроку на вибір студентів). Підготуйтесь провести його в аудиторії.

6.Опрацюйте матеріал статті І. В. Алексєєнко «Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників», поданої в «Збірнику наукових праць «Проблеми сучасного підручника»», випуск 13.

Розкажіть про особливості двох типів уроків, про які згадує автор. Назвіть види уроків кожного з двох типів.

7. Складіть розповідь про різний підхід до типології уроків польської мови у початкових, середніх і старших класах. Зверніть увагу на використання ігор у молодшій школі.

8.Поясніть одногрупникам, у чому різниця у проведенні уроку формування умінь і навичок іншомовної комунікативної компетентності та уроку практичного використання умінь і навичок іншомовної комунікативної компетентності. Використайте матеріал наведеної вище статті.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відео (пояснення нового матеріалу) для уроку польської мови в 6 класі. Продумайте структуру уроку, на якому слід використати відео. Підготуйтеся проводити урок в аудиторії.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для 7 класу (урок вивчення нового матеріалу). Продумайте тему, мету, структуру, наочність, основні форми роботи. Підготуйтесь проводити його на занятті.

3.Створіть мультимедійну презентацію до уроку повторення теми або розділу на матеріалі польської мови для 11 класу. Продумайте технологію уроку. Підготуйтеся до проведення його в аудиторії.

Опорні поняття: урок польської мови, педагогічні технології, метод навчання польської мови, технології навчання мови, класифікація уроків польської мови, технологічний підхід до навчання.

Література

1.Алексєєнко І. В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасного підручника»*, випуск 13.

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.

7.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.

8. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

9. Редько В., Шопулко М. Урок іноземної мови в умовах компетентнісно орієнтованого навчання. *Іноземні мови в школах України,* №4-6, 2022. С.11-15.

10.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

11.Токарєва Т.С. Особивості уроку іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 194. С.167-172.

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 2. Основні вимоги до уроків польської мови

Мета: розглянути особливості уроку польської мови, проаналізувати його структуру, міжпредметні зв'язки, основні вимоги до уроку польської мови виховного та навчального характеру, схарактеризувати формування ключових компетентностей.

Теоретичний блок

1.Формування лінгвістичного світогляду учнів на уроках польської мови.

2.Вимоги до культури мовлення та формування компетентностей (громадянської, культурологічної, соціальної, міжкультурної тощо) на уроках польської мови.

3.Основні вимоги до формуванням мовних і мовленнєвих умінь та навичок.

4.Технологічний підхід до сучасного уроку польської мови (оптимальна структура, активні та інтерактивні моделі, подання матеріалу укрупненими частинами та ін.).

Практичний блок

1.Проаналізуйте основні особливості технологічного підходу до сучасного уроку польської мови. Зверніть увагу на креативність, комунікативність, особистісно зорієнтовані технології тощо.

2.Перегляньте урок польської мови та самостійно його проаналізуйте. Зверніть увагу на тему і мету, тип уроку, види вправ, характер мовного матеріалу, розвиток мовлення учнів.

3.Представте в аудиторії основні положення статті В. Редька, М. Шопулко «Урок іноземної мови в умовах компетентнісно орієнтованого навчання», вміщену в журналі «Іноземні мови в школах України», №4-6, 2022. С.11-15. Зверніть увагу на недоцільність використання матеріалу, що виходить за

межі прогнозованих завдань. За якими критеріями визначається якість спланованого уроку?

4.Складіть поради (10-12) для молодого вчителя польської мови на тему «Вимоги до уроку». Підготуйтесь зачитати їх на занятті.

5.Складіть пам'ятку «Організаційні, дидактичні, психологічні та санітарно-гігієнічні норми ефективності уроку».

6.Підготуйте проєкт уроку польської мови для 8 класу, спрямований на формування культурологічної компетентності. Зверніть увагу на структуру уроку, покажіть його на занятті.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Складіть проєкт уроку польської мови для 7 класу, на якому простежується формування міжкультурної компетентності. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для 6 класу з використанням технологічного підходу до навчання. Продумайте основні форми роботи, наочність. Підготуйтеся провести його в аудиторії.

3.Створіть презентацію до уроку польської мови в 9 класі. Продумайте завдання, які сприяють формуванню громадянської компетентності. Підготуйтеся до проведення уроку на занятті.

Опорні поняття: технологічний підхід до уроку польської мови, компетентнісний підхід до навчання, громадянська компетентність, соціокультурна компетентність, інтерактивні моделі навчання, вимоги до уроку польської мови.

Література

1.Алексєєнко І. В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасного підручника»*, випуск 13.

2.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т.* Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

3.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

4.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

5.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

6.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

7. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

8. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

9. Редько В., Шопулко М. Урок іноземної мови в умовах компетентнісно орієнтованого навчання. *Іноземні мови в школах України,* №4-6, 2022. С.11-15.

10.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

11.Токарєва Т.С. Особивості уроку іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 194. С.167-172.

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 3. Технологія проведення уроку мови

Мета: сформувати уявлення про технологію уроку польської мови, його значення та структуру, розглянути можливості сучасних технологій навчання мови, їх види та класифікації, звернути увагу на особистісно орієнтовані та інтерактивні технології, опрацювати основні вимоги до уроку польської мови на основі технологічного підходу.

Теоретичний блок

1.Технологія проведення уроку польської мови.

2.Особливості навчальних технологій та їх класифікації.

3.Використання особистісно орієнтованих технологій на уроках мови.

4.Застосування інтерактивних технологій під час оволодіння польською мовою.

5.Можливості технологічного підходу до навчання мови.

Практичний блок

1.Використовуючи наукові джерела, опишіть поняття технології навчання іноземної мови, визначте види технологій.

2.Заповніть таблицю «Види технологій» (за принципом «технологія навчання // опис технології»), на основі матеріалу підручника «Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах». Серед названих наведіть особистісно орієнтовані, розвивальні, інтерактивні, кооперативні, комунікативно-ігрові та ін.

3.За програмою і підручником складіть проєкт уроку польської мови для молодших класів на основі використання комунікативно-ігрових технологій. Вкажіть клас, тему, мету, структуру уроку.

4. Побудуйте розповідь про використання портфоліо у навчанні польської мови. Розкажіть про оцінне, рефлексивне, демонстраційне, комплексне портфоліо.

5.Складіть пам'ятку «Використання технологій у навчанні польської мови», в якій визначте можливості проблемних, особистісно орієнтованих та інтерактивних технологій.

6.Напишіть реферат (10-12 речень) на тему «Ігрові та розвивальні технології у навчанні польської мови».

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Продумайте проєкт уроку польської мови для 5 класу, на якому використано комунікативно-ігрові технології. Вкажіть тип уроку. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

2.Створіть проєкт уроку польської мови для 6 класу з використанням технології проєктного навчання. Визначте тип уроку, форми роботи, наочність. Підготуйтеся провести його в аудиторії.

3.Створіть фрагмент уроку польської мови для 9 класу, побудований на основі технології обговорення дискусійних питань. Підготуйтеся до проведення уроку на занятті.

Опорні поняття: технології навчання мови, типи уроків польської мови, технології інтенсивного навчання мови, інтерактивні технології, комунікативно-ігрові технології, структура уроку, технології проблемного навчання, особистісно зорієнтовані технології, розвивальні технології.

Література

1.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

4.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

7.Сазонова В. С., Анатайчук І. М. Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Германські мови.* Том 31(70). № 2. Ч. 2. 2020. С. 225 - 231.

8.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

9.Токарєва Т.С. Особивості уроку іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 194. С.167-172.

10.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 4. Традиційні уроки польської мови

Мета: розглянути різні типи уроків польської мови, їх класифікацію, структуру, звернути увагу на міжпредметні зв'язки, на роль структури у формуванні поставленої мети і завдань, спроєктувати уроки, враховуючи планування з польської мови, ознайомитися з поняттям змішаного та дистанційного навчання, розглянути використання новітніх освітніх технологій.

Теоретичний блок

1.Різні підходи до класифікації уроків.

2.Типи уроків та їх структура.

3Визначення структури, мети і завдань уроку.

4.Основні етапи уроку вивчення нового матеріалу та їх характеристика.

5.Вплив планування уроків польської мови на вибір типу та досягнення навчально-методичних завдань.

Практичний блок

1.Проаналізуйте статтю Т. С. Токарєвої «Особливості уроку іноземної мови». Поясніть розуміння уроків різних типів як системи, визначте в ній роль кожного типу уроку.

2.Спроєктуйте урок польської мови для 5 класу. Зверніть увагу на тип та структуру уроку (тему за підручником визначте самостійно).

3. На основі аналізу статті «Особливості уроку іноземної мови» визначте, які типи уроків пропонують науковці з урахуванням комунікативного спрямування, що відноситься до постійних та змінних етапів уроку іноземної мови.

4.Продумайте проєкт уроку польської мови для 9 класу, використайте модель SAMR/ засоби інформаційно-цифрових технологій. Проаналізуйте її суть.

5. Складіть основні тези на тему «Проведення уроку польської мови в умовах дистанційного і змішаного навчання».

6. Складіть коротку розповідь про індивідуалізацію мовного навчання з використанням штучного інтелекту.

7. Складіть літературу-нотатник про використання EdTech (education technology), інтерактивних електронних додатків, гугл-застосунків, платформи Zoom, Mentimeter, Kahoot, Chat GPT.

8.Поясніть значення моделі SAMR (Substitution, Augmentation, Modification, Redefinition), моделі 4К, ESTREAM, що використовуються в багатьох EdTech.

9.Подумайте, які переваги має застосування індивідуальної освітньої траєкторії.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Підготуйте проєкт уроку польської мови для 6 класу, на якому застосовано модель 4К. Продумайте тип уроку та його структуру. Підготуйтеся його представити в аудиторії.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для 7 класу з використанням інтерактивних електронних додатків. Продумайте тип та структуру уроку. Підготуйтеся провести його в аудиторії.

3.Створіть презентацію до уроку польської мови у 8 класі для використання у дистанційному навчанні. Продумайте пояснення матеріалу, завдання. Підготуйтеся до показу на занятті.

Опорні поняття: змішане навчання, мета і завдання уроку польської мови, дистанційне навчання, EdTech, індивідуальна освітня траєкторія, типи

уроків, освітні онлайн-платформи для навчання учнів польської мови, структура уроку польської мови, інтерактивні електронні додатки, гугл-застосунки, модель 4К, Zoom, Mentimeter, Kahoot, Chat GPT, моделі SAMR, ESTREAM.

Література

1.Алексєєнко І. В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасного підручника»*, випуск 13.

2.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т.* Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.

8.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

9.Сазонова В. С., Анатайчук І. М. Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Германські мови.* Том 31(70). № 2. Ч. 2. 2020. С. 225 - 231.

10.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

11.Токарєва Т.С. Особивості уроку іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 194. С.167-172.

12.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 5. Уроки розвитку мовлення

Мета: виробити розуміння важливості роботи з розвитку мовлення в навчанні польської мови, показати зв'язок таких уроків з іншими типами, виявити міжпредметні зв’язки, проаналізувати основні відмінності уроків розвитку мовлення та вказати на їхню важливість у вивченні польської мови.

Теоретичний блок

1.Основні види діяльності, напрями, значення і зміст роботи з розвитку та вдосконалення мовлення учнів, шляхи реалізації в навчанні польської мови в умовах НУШ.

2.Принципи, положення, психолого-лінгвістичне підґрунтя методики розвитку мовлення.

3.Види мовленнєвої діяльності (усні, письмові, рецептивні, продуктивні).

4.Етапи формування та реалізації видів мовленнєвої діяльності учнів.

5.Робота з розвитку мовлення та мислення учнів на уроках польської мови.

Практичний блок

1.Розробіть пам’ятку для організації роботи учнів «Користування інтернетом для вивчення польської мови». Закцентуйте, що робота з розвитку мовлення є основною.

2.Складіть польською мовою (з перекладом) інструкцію для учнів молодших класів «Як знайти інформацію в інтернеті». Зверніть увагу на відмінність понять «робота з текстом» і «текстова діяльність».

3.Створіть проєкт уроку польської мови, в якому є завданням написання електронних листів адресатам (учителю, батькам, друзям, родичам, у державну установу, знайомим тощо). Підготуйтеся представити фрагмент на занятті. Клас визначте самостійно.

4.Опрацюйте статтю Тетяни Варянко «Етапи навчання діалогічному мовленню». На її основі побудуйте розповідь, звертаючи увагу на вправи з розвитку діалогічного мовлення, принцип подання матеріалу, вправи з опорою, поступовість ускладнення роботи. Вкажіть приклади з польської мови.

5. На основі аналізу модельної навчальної програми «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу) для закладів загальної середньої освіти» побудуйте розповідь про види робіт, напрями з розвитку мовлення учнів. Проаналізуйте основні види мовленнєвої діяльності.

6.Проаналізуйте підручники польської мови з 5 по 11 клас щодо питання визначення роботи над розвитком мовлення. Зверніть увагу на наскрізні вміння та навички.

7.Побудуйте усне повідомлення (10-12 речень) про використання сторителлінгу в навчанні мовних дисциплін.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1. Розробіть цифровий ресурс для поповнення лексики польської мови. Створіть фрагмент уроку з використанням ресурсу. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

2.Зробіть гугл-анкетування для вчителів і студентів з питання, які онлайн-курси з польської мови є найбільш популярними, яка робота з розвитку мовлення на них проводиться. Підготуйтеся представити результати дослідження в аудиторії.

3.Підготуйте презентацію «Мовленнєві жанри в навчанні польської мови в 5-11 класах». Підготуйтеся представити її на занятті.

Опорні поняття: уроки розвитку мовлення, види мовленнєвої діяльності, мовленнєві вміння та навички, мовленнєві жанри, усне висловлювання, твори та перекази, сторителлінг, робота з текстом.

Література

1.Алексєєнко І. В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасного підручника»*, випуск 13.

2.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т.* Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

3.Варянко Тетяна. Етапи навчання діалогічному мовленню. Режим доступу: https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/varianko_etapy.pdf

4.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

5.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

6.Литвиненко Віктор. Нетрадиційний урок іноземної мови. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/12350/1/

7.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.

8. Редько В., Шопулко М. Урок іноземної мови в умовах компетентнісно орієнтованого навчання. *Іноземні мови в школах України,* №4-6, 2022. С.11-15.

9.Сазонова В. С., Анатайчук І. М. Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Германські мови.* Том 31(70). № 2. Ч. 2. 2020. С. 225 - 231.

10.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

11.Токарєва Т.С. Особивості уроку іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 194. С.167-172.

12.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 3. Типи уроків польської мови

Тема 6. Нетрадиційні типи уроків у навчанні польської мови

Мета: проаналізувати види нетрадиційних уроків польської мови, їх основні особливості, простежити зв'язок між уроками різних типів, указати на міжпредметні зв'язки, аналізувати та створювати нетрадиційні уроки польської мови, визначити їх місце в загальній системі навчання.

Теоретичний блок

1.Роль нетрадиційних уроків у системі навчання польської як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів.

2.Види та особливості проведення нетрадиційних уроків.

3.Аналіз теорій мотивації А. Маслоу та Д. Пінка, їх вплив на вивчення мови.

4.Мотивація до творчої роботи (за М. Чикзентміхайлем).

5.Роль освітнього середовища у створенні умов мотивації до навчання.

Практичний блок

1.Заповніть таблицю про нетрадиційні види уроки польської мови, в якій вказано вид уроку та його структура.

2.Напишіть інструкцію для створення Telegram-каналу з вивчення польської мови (продумайте та передбачте назву, аватар, лід, короткий відеоролик (Reels), чат-бот, захопливий контент, можливі відеоролики, аудіозаписи, опитування).

3.Створіть проєкт нетрадиційного уроку польської мови для 9 класу (тема на вибір за підручником і програмою), продумайте мотивацію учнів до навчання.

4.Напишіть рекомендації для студентів-практикантів щодо мотивації діяльності учнів у навчанні польської мови в умовах НУШ з опорою на нетрадиційні форми роботи.

5.Напишіть інструкції щодо варіантів зацікавлення учнів у навчанні польської мови на прикладі Instagram чи Facebook.

6.Ознайомтесь із статтею В. Литвиненка «Нетрадиційний урок іноземної мови». Подумайте, чи погоджуєтесь ви з думкою про визначену роль нестандартних уроків у навчанні, відповідь аргументуйте.

7.Проаналізуйте статтю В. С. Сазонової, І. М. Анатайчук «Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей». Укажіть шляхи використання названих форм уроків (спектакль, свято, відео, інтерв'ю, екскурсія та ін.) у навчанні польської мови.

8.Поясніть зміст поняття сучасного освітнього середовища, вкажіть відмінності у внутрішній та зовнішній мотивації до навчання.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Складіть фрагмент нетрадиційного уроку польської мови для 8 класу, на якому використано 5-8 цікавих завдань. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

2.Складіть вебквест з QR-кодами на матеріалі польської мови для 7 класу. Продумайте методичне використання. Підготуйтеся продемонструвати роботу в аудиторії.

3.Створіть 3 електронні вправи для вивчення польської мови в 6 класі, використовуючи LearningApps. Продумайте методичний супровід до вправ. Підготуйтеся до проведення уроку на занятті.

Опорні поняття: нетрадиційний підхід до навчання польської мови, нетрадиційні форми уроків, мотивація у навчанні, активізація пізнавальної діяльності, інтерактивні моделі навчання, вебквест у навчанні, електронна вправа, сучасне освітнє середовище.

Література

1.Алексєєнко І. В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасного підручника»*, випуск 13.

2.Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: *моногр. Київ. нац. лінг. ун-т.* Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.

3.Варянко Тетяна. Етапи навчання діалогічному мовленню. Режим доступу: https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/varianko_etapy.pdf

4.Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (автори Редько В.Г., ПолонськаТ.К., Пасічник О.С., Горошкін І.О.) Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 288 с.

5.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. докт. пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

6.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

7.Литвиненко Віктор. Нетрадиційний урок іноземної мови. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/12350/1/

8.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів» (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

9.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

10.Люлько М. Інноваційні інтерактивні технології в процесі вивчення іноземних мов. *International Science Journal of Education and Linguistics* 2024; 3(6). С. 42-51.

11.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

12. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

13. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти» (авт. Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2021.

14.Польська мова. Програма. 5 клас. Для загальноосвітніх шкіл з українською мовою навчання (укладачі Мацькович М.Р., Бугера Л.Д., Прцшляк Л.А.). 2013.

15.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.

16.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.

17.Польська мова. 1 клас (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2023.

18.Польська мова. 2 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2019.

19.Польська мова. 3 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2020.

20.Польська мова. 4 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2021.

21.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.

22.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.

23.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.
24.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.
25.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.
26.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.
27.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.
28.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.
29. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ, 2020.
30.Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. *Іноземні мови в школах України*. 2017. № 4. С. 37-41.
31.Сазонова В. С., Анатайчук І. М. Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Германські мови.* Том 31(70). № 2. Ч. 2. 2020. С. 225 - 231.
32.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 1. Методика фонетики, графіки та орфоепії польської мови

Мета: розглянути предмет і завдання вивчення фонетики, графіки, орфоепії польської мови, простежити міжрівневі зв'язки, проаналізувати зміст розділу, використовуючи програми і підручники, розглянути методичну базу оволодіння фонетикою, графікою та орфоепією польської мови.

Теоретичний блок

1. Основні завдання, визначення і предмет фонетики, орфоепії та графіки польської мови.
2. Головна мета та змістові особливості оволодіння фонетикою, графікою, орфоепією.
3. Методичні засади навчання фонетики, графіки, орфоепії (власне методичні та специфічні принципи, основні методи та прийоми, використані засоби, етапи оволодіння).
4. Система вправ у навчанні фонетики, графіки, орфоепії.
5. Фонетичні вміння, навички, компетентності, необідні для оволодіння розділом.

Практичний блок

1.На основі опрацювання програми з польської мови для загальноосвітніх закладів складіть таблицю за алгоритмом «клас вивчення, основні завдання, компетентності // навчальний матеріал з фонетики, графіки, орфоепії». Зверніть увагу на вивчення специфічних особливостей польської мови (неносові (a, o, e, u / ó, y, i) та носові голосні (ą, ę); вимова носових голосних перед задньоязиковими k, g, губними p, b, перед l, ł; вимова м’яких приголосних (ź, ś, ń, dź, ć); використання диграфів і діакритичних знаків (rz, sz, cz, ch, dz, dź, dż); наголос (динамічний, постійний на другому складі від кінця слова); спрощення груп приголосних).

2.На основі аналізу орфоепічних вправ з підручника польської мови (1-й рік навчання) для 5 класу закладів загальної середньої освіти (автори Марія Мацькович, Ружа Цесельська-Мусамет, Каміла Квятковська), 2022 р., поясніть принцип подання матеріалу, зв'язок фонетики з іншими розділами.

Вправа 9a (стор. 15).Proszę posłuchać, a następnie samodzielnie przeliterować wyrazy.

1. biedronka: Be – I – E – D e – eR – O – eN – Ka – A
2. mysz: eM – igrek – eS – Z et
3. chomik: C e – Ha – O – eM – I – Ka
4. ślimak: eŚ – eL – I – eM – A – Ka

Вправа III (стор 28). Proszę posłuchać i powtórzyć, a następnie zapisać do zeszytu: sz lub ś .

Ecze, acze – Czaruś płacze.

Ocza, eczy – Marta beczy.

Ucze, eczy – mów do rzeczy!

Wpadła gru ... ka do fartu ... ka,

a za gru... ką dwa jabłu ... ka.

A ... liweczka wpa ... ć nie chciała,

bo ... liweczka nie dojrzała.

Вправа II (стор. 28). Proszę posłuchać i przeczytać.

Ecze, acze – Czaruś płacze.

Ocza, eczy – Marta beczy.

Ucze, eczy – mów do rzeczy!

Вправа II (стор. 39). Proszę posłuchać i przeczytać.

Siała baba mak,

nie wiedziała jak.

Dziadek wiedział,

nie powiedział,

a to było tak...

3.Складіть самостійно 3 фонетичні вправи з польської мови, використовуючи навчальний матеріал. Визначте їх методичний супровід, створіть з ними фрагмент уроку, який представите на занятті.

4.Запишіть короткий відеоурок про особливості алфавіту польської мови (за зразком матеріалів на YouTube). Тривалість відео до 5 хвилин, продумайте до нього методичний супровід для учнів 5 класу.

5.Створіть фрагмент уроку з вивчення фонетики, графіки, орфоепії, використовуючи програму та підручники. Продумайте тему, мету, структуру. Підготуйтесь проводити його в аудиторії.

6.Придумайте 2 електронні вправи на основі фонетичного матеріалу на платформах LearningApps або Kahoot.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Підготуйте проєкт уроку з вивчення фонетики, графіки, орфоепії польської мови для 5 класу, на якому застосовано модель 4К (креативність, критичне мислення, колаборація (співпраця), комунікація). Використайте програму та підручники. Продумайте структуру уроку. Підготуйтеся його представити в аудиторії.

2.Складіть проєкт уроку з вивчення фонетики, графіки, орфоепії польської мови з використанням інтерактивних електронних додатків. Складіть 2 інтерактивні вправи, використовуючи LearningApps. Підготуйтеся провести урок в аудиторії.

3.Створіть презентацію до вивчення фонетики, графіки, орфоепії польської мови для використання у дистанційному навчанні. Використовуйте електронні підручники та посібники. Продумайте пояснення матеріалу, завдання. Підготуйтеся до показу на занятті.

Опорні поняття: фонетика, графіка, орфоепія, буква та звук, класифікація звуків, наголос, принцип фонетичної транскрипції, фонетичний розбір,

фонетико-стилістичні та фонетико-орфографічні вправи, орфоепічна норма, орфоепічна помилка, орфоепічний словник.

Література

1.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

2.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

3.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

4. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

5.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

6. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти (авт. ВойцеваО.А., Бучацька Т. Г.). 2021.

7.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.

8.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

9.Щипачова Д. С. Різноманіття методів вивчення мов. Режим доступу:https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/shchypachova_riznomanittia.pdf

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 2. Методика польської орфографії

Мета: визначити місце, роль та завдання вивчення орфографії у системі польської мови, простежити зв'язок орфографії з іншими розділами, інтегроване подання матеріалу, проаналізувати основний зміст навчання орфографії польської мови у загальноосвітній школі, використовуючи чинні програми і підручники.

Теоретичний блок

1.Основний зміст, роль, місце та завдання навчання орфографії польської мови в загальноосвітній школі.

2.Психологічна основа для формування орфографічної навички.

3.Методичні засади, необхідні для міцних орфографічних знань, умінь та навичок.

4.Орфографічна помилка, типові орфографічні вправи та завдання, роль принципу систематичності в роботі над викоріненням орфографічних помилок.

5.Види орфографічних завдань та вправ.

6. Види та роль диктантів з польської мови в оволодінні орфографічними навичками, методика їх проведення.

Практичний блок

1.На основі аналізу статті «Види орфографічних вправ та методика їхнього проведення в початкових класах» (автор Глущак (Мацелко) С.В.) зробіть висновок про те, у чому відмінність між абсолютною та відносною грамотністю.

2. Створіть фрагмент уроку польської мови для 10 класу, використовуючи орфографічні завдання та вправи, продумайте методику проведення диктантів «Перевіряю себе», коментованого та пояснювального.

3.На основі аналізу статті «Види орфографічних вправ та методика їхнього проведення в початкових класах» установіть зв’язок між розвитком мовлення та формуванням орфографічних навичок, від чого залежить добір орфографічних вправ на уроці.

4.Створіть мультимедійну презентацію про історію методики орфографії, роль граматичного й антиграматичного напрямів у сучасній методиці.

5.Доберіть для диктанту текст польською мовою з художньої літератури для 11 класу, продумайте пояснення орфограм у складних для учнів випадках, підготуйте до них методичне пояснення.

6.Складіть 10 тестових завдань для 7 класу на орфографічному матеріалі. Підготуйте методичне обґрунтування.

7.Доберіть 30 слів до словникового диктанту для проведення в 5 класі. Використайте матеріал підручників і посібників. Визначте орфограми.

8. Зробіть наочність (дидактичні картки, презентації, таблиці тощо) для пояснення орфограм учням 7 класу.

9. З шкільної програми та підручників випишіть орфограми, подайте їх у вигляді таблиці за алгоритмом «клас, у якому вивчається // назва орфограми».

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Підготуйте проєкт уроку польської мови для 6 класу на матеріалі орфографічного матеріалу, використовуючи групові та парні форми роботи. Продумайте структуру та мету уроку. Підготуйтеся його показувати в аудиторії.

2.Напишіть проєкт уроку з вивчення орфографічних тем польської мови в 9 класі з використанням інтерактивних електронних додатків. Продумайте основні етапи. Підготуйтеся провести його в аудиторії.

3.Створіть презентацію на орфографічному матеріалі до уроку польської мови у 7 класі для використання у дистанційному навчанні. Проаналізуйте

підручники, програму. Доберіть вправи та завдання. Підготуйтеся до показу на занятті.

Опорні поняття: орфографічні вміння та навички, орфограма, орфографічний словник, орфографічна норма, орфографічна помилка, вправи і завдання з орфографії, орфографічна навичка, орфографічний розбір, види диктантів, слуховий диктант, зоровий диктант, аналіз орфограм.

Література

1.Глущак (Мацелко) С. В. Види орфографічних вправ та методика їхнього проведення в початкових класах. Режим доступу: https://conference.pu.if.ua/forum/files/11-13052016/1/Glychak.pdf

2.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

3.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

4. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

5.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

6.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

7.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr
8.Хома О. М. Орфографічні вправи як метод формування правописних умінь. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія».* Вип. 1 (5). 2017. С. 162 – 164.
9.Щипачова Д. С. Різноманіття методів вивчення мов. Режим доступу:https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/shchypachova_riznomanittia.pdf

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 3. Особливості вивчення польської орфоепії

Мета: розглянути предмет, мету, завдання, труднощі в методиці навчання орфоепії польської мови, простежити її зв'язок у вивченні паралельно з іншими розділами, проаналізувати можливі міжпредметні зв’язки, розглянути умови формування орфоепічних умінь та навичок.

Теоретичний блок

1.Основні утруднення для україномовного учня під час вивчення орфоепічних норм польської мови, шляхи викорінення помилок.
2.Система орфоепічних вправ з польської мови для різних класів.
3.Характеристика етапів вироблення в учнів орфоепічних умінь та навичок.
4.Основні методи та прийоми ефективного формування орфоепічних навичок з польської мови.

Практичний блок

1.На основі аналізу матеріалу підручника ««Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» назвіть труднощі у засвоєнні польської мови, що виникають на основі подібності графічної, орфоепічної та орфографічної систем у рідній та іноземній мовах. Зверніть увагу на

труднощі в оволодінні технікою читання, мовну й міжмовну інтерференцію та перенесення навичок.

2.Складіть 3 інтерактивні орфоепічні вправи для учнів 5 класу, продумайте до них методичний коментар.

3.За алгоритмом «орфоепічний шкільний матеріал // методи і прийоми» заповніть таблицю на основі аналізу чинної шкільної програми з польської мови.

4.Зробіть аудіозапис пояснення до уроку для 5 класу щодо польських орфоепічних норм (наприклад, вимова неносових (a, o, e, u / ó, y, i) та носових голосних (ą, ę); вимова носових голосних у різних позиціях, перед задньоязиковими k, g, губними p, b, перед l, ł тощо).

5. Створіть 3 електронні вправи для вивчення орфоепії польської мови в 6 класі, використовуючи LearningApps. Продумайте методичний супровід до вправ. Може бути, наприклад, аналіз дзвінких і глухих, сонорних приголосних та под.

6.Напишіть фрагмент уроку для 5 класу, на якому використані вправи на вимову м'яких приголосних ź, ś, ń, dź, ć. Підготуйтеся представити урок в аудиторії.

7.На основі аналізу матеріалу підручника «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» визначте основні підходи до вимови та схарактеризуйте їх. Особливо зверніть увагу на артикуляторний, акустичний, аналітико-імітативний підходи до навчання орфоепії іноземної мови.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відео для учнів 5 класу, спрямоване на формування орфоепічних умінь та навичок в учнів. Продемонструйте на занятті.

2.Складіть конспект уроку польської мови для 6 класу з використанням орфоепічних вправ. Продумайте будову, підготуйтесь показувати в аудиторії.

3.Створіть мультимедійну презентацію з вправами, спрямованими на формування орфоепічних умінь та навичок для 7 класу. Підготуйтеся представити її в аудиторії.

Опорні поняття: орфоепічні вміння та навички, артикуляційний підхід у вимові звуків, імітативний шлях вивчення орфоепії, аналітико-імітативний підхід у навчанні орфоепії польської мови, методи і прийоми, орфоепічні вправи.

Література

1.Бондар Г. Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка.* Вип.83, том 1, 2025. С. 279-283.

2.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
7.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.
8.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr
9.Халаши М. А. Структура та зміст іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів польської мови. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 2 (53). 2025. С. 149-155.
10.Щипачова Д. С. Різноманіття методів вивчення мов. Режим доступу:https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/shchypachova_riznomanittia.pdf

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 4 . Методика будови слова та словотвору польської мови

Мета: визначити предмет, об’єкт, мету і завдання методики будови слова і словотворення польської мови, показати зв'язок вивчення з іншими розділами, вказати на міжпредметні зв’язки, проаналізувати методичну основу, положення чинної програми, підручників та посібників з польської мови на предмет вивчення будови слова і словотворення.

Теоретичний блок

1.Предмет, об’єкт, завдання, мета навчання будови слова і словотворення польської мови, основні труднощі визначення під впливом рідної мови та шляхи їх подолання.
2.Вправи й завдання, спрямовані на аналіз будови слова і словотворення, основні компетентності.

3.Основні вміння та навички аналізу морфемної будови слів і визначення способів їх творення.

4.Типові методи та прийоми вивчення будови слова і словотворення на уроках польської мови.

Практичний блок

1.Проаналізуйте матеріал дисертації К. Л. Крутій, написаний про вивчення словотвірних понять. Доведіть складність такої роботи, зверніть увагу на іменникове та дієслівне словотворення. Наведіть приклади вправ, уміщених у шкільних підручниках польської мови.

2.Висловіть своє ставлення (підтвердіть або заперечте) до цитати з названої наукової праці, в якій говориться про зв'язок роботи з розвитку мовлення та аналізом будови слів. Зверніть увагу на об'єктивні чинники (складність механізму породження мовлення) і суб'єктивні (слабке початкове орієнтування в мовному матеріалі та ін.), зовнішні фактори (неврахування педагогом мовленнєвого досвіду дітей у процесі пояснення мовного матеріалу, швидкий темп мовлення вчителя та ін.). Наведіть приклади.

3.На основі наукової праці К. Л. Крутій про методику визначення будови слова та словотвору назвіть основні принципи (комунікативно-діяльнісний, культурологічний, проблемно-пошуковий та ін.). Побудуйте таблицю за алгоритмом «принцип // мета застосування».

4.На матеріалі будови слова і словотворення польської мови створіть систему вправ для 6 класу.

5.Запишіть відеоінструкцію до виконання придуманих вправ.

5.На основі складених вправ напишіть фрагмент уроку для 6 класу.

7.Проаналізуйте статтю О. А. Олексенко «Проблеми вивчення будови слова і словотвору в закладах загальної середньої освіти» щодо місця роботи з визначення твірного слова. Подумайте, чому важливо враховувати

семантичні зв'язки між словами, логічну мотивацію лексичного значення похідного й твірного слів. Наведіть приклади у польській мові.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відеопояснення для учнів щодо матеріалу про будову слів і словотворення польської мови. Наведіть приклади.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для 6 класу з аналізом однокореневих слів і способів їх творення. Продумайте наочність, основні форми роботи. Покажіть урок на занятті.

3.Створіть мультимедійну презентацію з наведенням вправ на визначення будови слів до уроку польської мови в 7 класі. Продумайте проведення уроку, на якому вона використовується. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: морфемна будова слова, способи словотворення, похідні слова, словотвірне гніздо, корінь слова, афікси, закінчення слів.

Література

1.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

2. Крутій К.Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення). *Дисертація… доктора педагогічних наук*. Київ, 2005.440 с.

3.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б.

Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

7.Олексенко О. А. Проблеми вивчення будови слова і словотвору в закладах загальної середньої освіти. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди.* 2025. Вип. 62. С.201-212

8.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

9.Халаши М. А. Структура та зміст іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів польської мови. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 2 (53). 2025. С. 149-155.

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 5. Методика навчання лексики та фразеології польської мови

Мета: вивчити предмет, об’єкт, мету і завдання методики навчання лексики та фразеології польської мови, показати зв'язок у вивченні цього розділу з іншими, проаналізувати міжпредметні зв’язки, мати уявлення про основні методичні положення (види вправ, уміння та навички, компетентності, методи і прийоми, принципи, засоби), чинну шкільну програму, підручники та посібники у навчанні лексики та фразеології в загальноосвітній школі.

Теоретичний блок

1.Предмет, об’єкт, зміст, мета, компетентності й завдання навчання лексики та фразеології у шкільному курсі польської мови.

2.Необхідні знання, вміння та навички в навчанні лексики та фразеології польської мови.

3.Загальнододактичні, власне методичні й специфічні принципи, методи та прийоми у навчанні лексики та фразеології польської мови, особливості вивчення в умовах НУШ.

4.Можливості поповнення активного словникового запасу учнів, проведення словникової роботи на уроці та в позаурочний час.

5.Лексичні помилки та їх викорінення. Засоби навчання (словники, довідники, посібники, електронні засоби, освітнє середовище) у навчанні лексики та фразеології польської мови.

6.Особливості навчання лексики та фразеології польської мови в умовах застосування новітніх технологій, за допомогою використання електронних освітніх засобів.

Практичний блок

1.Заповніть таблицю «Методи та прийоми збагачення словникового запасу учнів» за алгоритмом «методи та прийоми // застосування».

2.На основі аналізу статті Баланаєвої О.В, Терлецької Л.М. «Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації» зробіть висновок про роль різних методів для навчання мови у старших класах. Зверніть увагу на аудіовізуальний метод, його роль у розкритті значення абстрактних явищ, ідіоматичних виразів.

3.Створіть для учнів 5 класу 4 ігрових завдання до однієї з тем розділу «Лексика та фразеологія». Вкажіть шляхи їх застосування на уроці.

4.Розробіть фрагмент уроку польської мови для 5 класу, на якому передбачена робота з різними видами словників. Продемонструйте фрагмент на занятті.

5.На порівняльному матеріалі з українською мовою підготуйте для учнів презентацію «Використання фразеологізмів». Підготуйтеся її показувати в аудиторії.

6.Використовуючи підручники, посібники, довідники, художню літературу, розробіть систему вправ з вивчення лексики у 5 класі (до 10 вправ, тему виберіть за програмою).

7.Створіть фрагмент нестандартного уроку вивчення лексики з використанням фразеологізмів польської мови. Продумайте тему, мету, форму проведення, структуру. Підготуйтеся проводити урок в аудиторії.

8.На основі аналізу статті Бакум З. П., Карамана С. О. «Навчання лексики в курсі української мови як іноземної» побудуйте розповідь про роль психологічних факторів (поняття і судження) у засвоєнні лексики. Зверніть увагу, як формується уявлення про значення слова, який порядок роботи у формуванні лексичних навичок, що таке семантизація слова, створення стійких лексичних зв'язків.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть відеоурок (до 5 хвилин) з інформацією про нові слова до теми для учнів 7 класу. Тему та лексику виберіть за шкільним підручником.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для учнів 6 класу, на якому наявні вправи з лексики та фразеології. Продумайте наочність, основні форми роботи. Покажіть урок на занятті.

3.Створіть мультимедійну презентацію з вивченням нових слів до уроку польської мови у 8 класі. Продумайте проведення уроку, на якому вона використовується. Підготуйтеся до проведення в аудиторії.

Опорні поняття: лексика, фразеологія, лексична помилка, лексичні та фразеологічні словники й довідники, лексичний розбір, фразеологізми,

поповнення словникового запасу, методи та прийоми у навчанні лексики й фразеології.

Література

1. Бакум З. П., Караман С. О. Навчання лексики в курсі української мови як іноземної. *Філологічні студії. Методика викладання мов.* Вип.6. 2011. С.690-694.

2.Баланаєва О.В, Терлецька Л.М. Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип. 51. Том 1. С.46-53.

3.Бондар Г. Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка.* Вип.83, том 1, 2025. С. 279-283.

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

7.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

8.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

9.Халаши М. А. Структура та зміст іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів польської мови. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 2 (53). 2025. С. 149-155.

10.Хома О. М. Орфографічні вправи як метод формування правописних умінь. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія « Педагогіка та психологія».* Вип. 1 (5). 2017. С. 162 – 164.
11.Щипачова Д. С. Різноманіття методів вивчення мов. Режим доступу:https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/shchypachova_riznomanittia.pdf

Модуль 4. Вивчення окремих розділів польської мови

Тема 6 . Методика вивчення польської морфології

Мета: визначити предмет, об’єкт, мету і завдання методики навчання морфології як частини граматики польської мови, показати її зв'язок з іншими розділами шкільного курсу польської мови, встановити роль міжпредметних зв’язків у навчанні морфології, вивчити основні методичні положення (види вправ, уміння та навички, компетентності, методи і прийоми, принципи, засоби), чинну шкільну програму, підручники та посібники у навчанні морфології в загальноосвітній школі.

Теоретичний блок

1.Роль морфології як частини граматики польської мови. Особливості вивчення, предмет, об’єкт, мета і значення.
2. Методична основа вивчення морфології польської мови (принципи, методи, засоби навчання, види вправ і завдань, основні вміння та навички, компетентності).
3.Методика навчання самостійних частин мови, її особливості.
4.Вивчення службових частин мови, особливості методичної роботи.
5.Основні утруднення у навчанні морфології польської мови. Поняття про граматичну помилку, робота над викоріненням помилок.
6.Морфологічний розбір як вид граматичних завдань на уроці польської мови. Види розборів.

Практичний блок

1.На основі аналізу шкільної програми з польської мови заповніть таблицю «Навчання граматики», в якій подано назви тем з морфології та синтаксису за класами. Таблицю побудуйте за алгоритмом «тема, клас // мета вивчення».

2.На основі вивчення статті Баланаєвої О.В, Терлецької Л.М. «Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації» розкажіть про основні методи. Окремо проаналізуйте метод наукових досліджень, побудований на креативності та активності. Назвіть приклади його застосування у навчанні польської мови (клас, тематика роботи).

3.Створіть наочність для вивчення однієї з морфологічних тем (таблиці, малюнки, роздатковий матеріал, презентації). До створеної наочності напишіть лінгвометодичний коментар.

4.Розробіть фрагмент уроку до вивчення іменника. Визначте тему, мету, структуру, наочність. Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

5.Зробіть аналіз уроку з морфології, розміщеного на платформі YouTube або наведеного в методичному журналі, чи розміщеного на платформі «На Урок». Зверніть увагу на мету та її реалізацію.

6.Складіть інструкцію до подання матеріалу з морфології. Запишіть інформацію для кожної самостійної та службової частини мови. Продумайте методичний супровід для подання матеріалу.

7.Складіть систему вправ до вивчення іменника у різних класах. Продумайте фрагмент уроку для одного з класів з використанням складених вправ.

8.На основі матеріалу статті Г. Бондар «Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови» побудуйте розповідь про застосування сучасних електронних ресурсів у навчанні граматики польської мови. Скажіть, як це впливає на ефективність уроку в

загальноосвітній школі. Згадайте про інтерактивні додатки (Duolingo, Babbel, Rosetta Stone для гейміфікації та інтерактивних вправ), онлайн-платформи мовного обміну (Tandem і HelloTalk), мультимедійні ресурси (FluentU), ігри для вивчення мови (Kahoot! та Quizlet), цифрові картки (Anki та Quizlet), електронні книги та онлайн-бібліотеки, соціальні мережі (Instagram і YouTube).

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відеопояснення до уроку, на якому вивчаються дієслова польської мови. Матеріал оберіть за підручником 5 класу.

2.Складіть проєкт уроку морфології польської мови з використанням нетрадиційних методів і прийомів. Тему оберіть самостійно за підручником. Продумайте наочність, основні форми роботи.

3.Створіть мультимедійну презентацію з вивчення самостійних та службових частин мови (доберіть вправи для оволодіння різними частинами мови). Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: граматика, морфологія, службові та самостійні частини мови, морфологічні норми, помилки у вивченні частин мови, морфологічні вправи та завдання, морфологічний розбір, морфологічні вміння та навички.

Література

1. Бакум З. П., Караман С. О. Навчання лексики в курсі української мови як іноземної. *Філологічні студії. Методика викладання мов.* Вип.6. 2011. С. 690-694.

2.Баланаєва О.В, Терлецька Л.М. Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип. 51. Том 1. С. 46-53.

3.Бондар Г. Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка.* Вип.83, том 1, 2025. С. 279-283.

4.Глущак (Мацелко) С. В. Види орфографічних вправ та методика їхнього проведення в початкових класах. Режим доступу: https://conference.pu.if.ua/forum/files/11-13052016/1/Glychak.pdf

5.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

6.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

7.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н. П. Басай).

8. Крутій К.Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення). *Дисертація… доктора педагогічних наук*. Київ, 2005.440 с.

9.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

10.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

11.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

12. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.
13.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
14. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти (авт. ВойцеваО.А., Бучацька Т. Г.). 2021.
15.Олексенко О. А. Проблеми вивчення будови слова і словотвору в закладах загальної середньої освіти. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди.* 2025. Вип. 62. С.201-212
16.Польська мова. Програма. 5 клас. Для загальноосвітніх шкіл з українською мовою навчання (укладачі Мацькович М.Р., Бугера Л.Д., Прцшляк Л.А.). 2013.
17.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.
18.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.
19.Польська мова. 1 клас (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2023.
20.Польська мова. 2 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2019.
21.Польська мова. 3 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2020.
22.Польська мова. 4 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2021.
23.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.
24.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.

25.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.

26.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.

27.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.

28.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.

29.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.

30.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.

31.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.

32.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

33.Халаши М. А. Структура та зміст іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів польської мови. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 2 (53). 2025. С. 149-155.

34.Хома О. М. Орфографічні вправи як метод формування правописних умінь. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія».* Вип. 1 (5). 2017. С. 162 – 164.

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 1. Методика навчання синтаксису та пунктуації польської мови

Мета: розглянути предмет, об’єкт, мету і завдання методики навчання синтаксису та пунктуації, простежити зв'язок у вивченні розділу з іншими, вказати на міжпредметні зв’язки та компетентності, проаналізувати методичну базу вивчення синтаксису та пунктуації (види вправ, уміння та навички, компетентності, методи і прийоми, принципи, засоби), чинну шкільну програму, підручники та посібники у навчанні синтаксису та пунктуації польської мови.

Теоретичний блок

1. Мета, предмет, об’єкт і завдання навчання синтаксису і пунктуації в загальноосвітній школі.
2. Принципи (загальнодидактичні, власне методичні, специфічні), методи, прийоми і засоби навчання синтаксису й пунктуації польської мови.
3.Синтаксичні вправи, їх основні види у шкільному курсі навчання польської мови.
4.Ситаксичні та пунктуаційні вміння та навички, формування компетентостей у навчанні польської мови.
5.Виконання синтаксичного і пунктуаційного розборів у навчанні польської мови, поняття про пунктограму, її роль у вираженні думок.
6.Пунктуаційна помилка, вправи на її викорінення, вироблення пунктуаційних умінь та навичок.

Практичний блок

1.На основі опрацьованого матеріалу чинної програми та підручників з польської мови заповніть таблицю за алгоритмом «клас, синтаксична тема // види вправ та завдань // уміння та навички // компетентності».
2.Для учнів середніх класів у ігровій формі розробіть 5-6 синтаксичних вправ з польської мови. Тему та матеріал доберіть за підручником.

3.Створіть проєкт уроку навчання синтаксису та пунктуації для 9 класу, використовуючи народознавчий матеріал. Додайте інфографіку, продумайте цікаві завдання. Покажіть урок в аудиторії.

4. На основі сервісу Canva спроєктуйте інтелектуальні карти для синтаксису та пунктуації польської мови. Додайте методичний коментар.

5.Складіть систему вправ для учнів 10-11 класів для повторення матеріалу про види речень, їх частини, члени речення. Напишіть лінгвометодичне пояснення.

6.Зробіть інфографіку, комікс або доберіть малюнки до вивчення різних видів синтаксичних конструкцій в 11 класі. Додайте лінгвометодичне пояснення до використання наочності.

7.На основі аналізу статті Баланаєвої О.В, Терлецької Л.М. «Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації» розкажіть про види методів у навчанні синтаксису та пунктуації польської мови. Зверніть увагу на аудіолінгвальний метод, його реалізацію, роль відуалізації у засвоєнні матеріалу.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відео до дистанційного уроку польської мови, на якому вивчається словосполучення. До пояснення додайте вправи. Покажіть відеоурок на занятті з методики.

2.Напишіть проєкт уроку з вивчення синтаксичного матеріалу польської мови з використанням нетрадиційних методів і прийомів. Тему оберіть самостійно за підручником. Продумайте наочність, основні форми роботи. Підготуйтесь показувати на занятті.

3.Створіть мультимедійну презентацію з вивчення синтаксису та пунктуації, наприклад, про види речень, доберіть вправи для кращого засвоєння матеріалу. Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: граматика, синтаксис, пунктуація, синтаксичні та пунктуаційні норми, пунктограма, пунктуаційні помилки, синтаксичні й пунктуаційні вправи та завдання, синтаксичний і пунктуаційний розбір, словосполучення, речення, компетентності у засвоєнні синтаксису та пунктуації польської мови.

Література

1.Баланаєва О.В, Терлецька Л.М. Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип. 51. Том 1. С.46-53.

2.Іноземна мова у наукових дослідженнях (суспільствознавчі, лінгвістичні, методичні та перекладознавчі студії): *колективна монографія.* Тернопіль: Економічна думка, 2020. 248 с.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

5. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

6.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

7.Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.

8.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.

9.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.
10.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.
11.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.
12.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.
13.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.
14.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 2. Лінгвістика тексту в шкільному курсі польської мови

Мета: розглянути відомості про текст, проаналізувати шляхи його аналізу та вивчення особливостей, вказати на можливі міжпредметні зв’язки, проаналізувати методичну базу вивчення лінгвістики тесту (види вправ, уміння та навички, компетентності, методи і прийоми, принципи, засоби), чинну шкільну програму, підручники та посібники у формуванні мовленнєвих умінь та навичок.

Теоретичний блок

1.Зміст та форми роботи з розвитку мовленнєвої діяльності учнів.
2.Аналіз мовленнєвої змістової лінії чинної програми з польської мови, вивчення матеріалу для різних класів.

3.Мовленнєвий розвиток учнів, основні види мовленнєвої діяльності, розвиток мовлення за допомогою жанрового підходу.

4.Творче мислення учнів, його розвиток за допомогою креативного підходу, сторителінг, казка, написання есе.

5.Види мовленнєвих помилок, робота над їх усуненням, культура мовлення учителя та учнів.

Практичний блок

1.Створіть презентацію для колег-студентів про методику освоєння мовленнєвих жанрів.

2.Напишіть проєкт уроку, в якому передбачено написання електронних листів другу, знайомим, повідомлення для вчителів та под. Покажіть урок в аудиторії.

3.Підготуйте методичний коментар до вивчення казки в художньому стилі (5 клас). Зробіть фрагмент уроку.

4.Напишіть рекомендації для учнів 6 класу «Створення повідомлення в соцмережах», підготуйте завдання про написання шкільних подій, перекладіть рекомендації польською мовою.

5.Для учнів 8 класу підготуйте для аналізу статтю в публіцистичному стилі. Розробіть запитання для її аналізу, методичний супровід.

6.На основі опрацювання праці К. Л. Крутій «Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення)» побудуйте розповідь про роль наочного уявлення у формуванні граматичних знань, основні етапи такої роботи. Додайте методичний коментар на основі програми з польської мови для молодших класів.

7.За матеріалами статті І. Волошанської, З. Хало «Особливості використання комунікативних методів навчання для розвитку навиків говоріння на уроках іноземної мови» розкажіть про способи коригування

помилок, яка методична робота пропонується. Прив'яжіть матеріал до вивчення польської мови.

8.Розробіть фрагмент уроку польської мови, на якому передбачено написання есе. Орієнтуйтеся на чинну шкільну програму у виборі класу, теми, видів завдань. Покажіть фрагмент на занятті.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Використовуючи методику сторителінгу, запишіть відео для учнів 5 класу. Підготуйте методичний коментар до показу в аудиторії.

2.Напишіть проєкт уроку розвитку мовлення у 6 класі з використанням нетрадиційних методів і прийомів. Підготуйтесь до аналізу та створення казки. Продумайте наочність, покажіть урок на занятті з методики.

3.Створіть мультимедійну презентацію про види мовленнєвої діяльності, мовленнєві жанри, їх особливості. Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: розвиток мовлення, мовленнєві уміння та навички, мовленнєві жанри, лінгвістика тексту, види мовленнєвої діяльності, казка, сторителінг, стаття, есе, розповідь.

Література

1.Волошанська І., Хало З. Особливості використання комунікативних методів навчання для розвитку навиків говоріння на уроках іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. Вип. 28, том 1. 2020. С.190-195.

2.Горошкін І. О. Педагогічні підходи до розроблення системи ситуаційних завдань для навчання іноземної мови у 7-9 класах. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742282/1

3.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н.П.Басай).

4. Крутій К.Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення). *Дисертація… доктора педагогічних наук*. Київ, 2005. 440с.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

8.Новак Н.М. Вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 79. Том 2. 2025. С. 132-137.

9.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька та інші. К.: Ленвіт, 2015.

10.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 3. Мовна і мовленнєва компетентність у навчанні польської мови

Мета: вивчити поняття мовної і мовленнєвої компетентності, проаналізувати мовленнєву ситуацію, усне монологічне мовлення різних типів та жанрів, комунікативну компетентність, писемне мовлення, реалізацію мовленнєвої та мовної змістових ліній на уроці польської мови.

Теоретичний блок

1.Мовленнєва змістова лінія у навчанні польської мови (аналіз за чинними програмами для різних класів).

2.Урахування наступності та перспективності, поступового ускладнення видів роботи та інших умов формування комунікативної компетентності.

3.Аналіз комунікативних умінь та навичок (за концепціями мовної освіти, чинними навчальними програмами, підручниками та посібниками з польської мови).

4.Аудіювання як частина комунікативної методики, вимоги до проведення аудіювання.

5. Власне методичні принципи та дієві методи навчання комунікації у шкільному курсі польської мови.

6.Ситуаційні завдання як засіб розвитку мовлення учнів на уроках польської мови.

7.Мовна та мовленнєва змістові лінії, можливості їх реалізації у процесі навчання польської мови.

Практичний блок

1.Розкажіть про види мовленнєвої діяльності на уроках польської мови, дайте їм основну характеристику.

2.Створіть мультимедійну презентацію про види усних та письмових висловлювань. Наведіть приклади такої роботи за програмою та підручником для 6 класу. Напишіть методичний супровід.

3.Складіть проєкт уроку розвитку мовлення для 5 класу на соціокультурну тему «Польські, українські та світові традиції, звичаї, відображені у фольклорі. Народні казки, пісні, колядки». Продемонструйте урок в аудиторії.

4.Придумайте ситуаційні завдання (5-7), розкрийте культурологічну тему «Рідний край. Рослинний і тваринний світ. Подорож до Польщі» для учнів 6 класу. Покажіть шляхи використання ситуаційних завдань.

5.Складіть фрагмент уроку для учнів 7 класу з використанням діалогу у різних ситуаціях спілкування за культурологічною темою «Рідний край. Погода і клімат. Природа України та Польщі. Охорона природи». Покажіть фрагмент на занятті з методики.

6.Розробіть ситуаційні завдання (5-7) про подорож з відвідуванням польських міст для учнів 8 класу за культурологічною темою «Знайомство з польськими містами. Історичні пам’ятки, пам’ятки архітектури і природи». Додайте методичні рекомендації.

7.Ознайомтесь із статтею І. О. Горошкіна «Педагогічні підходи до розроблення системи ситуаційних завдань для навчання іноземної мови у 7-9 класах». Розкажіть про основні умови використання та дидактичний потенціал ситуаційних завдань, про роль соціокультурного контексту тощо.

8.На основі аналізу чинної програми розкажіть про очікувані результати навчання читання польською мовою (за програмою для різних класів).

9.За аналізом чинної програми для 8 класу побудуйте таблицю «Навички польського письма» за алгоритмом «Навички // шляхи реалізації».

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відео до уроку, на якому пропонуються ситуаційні завдання. Матеріал оберіть за підручником 7 класу.

2.Складіть проєкт уроку польської мови для 8 класу з використанням аудіювання. Тему оберіть самостійно за підручником. Продумайте наочність, основні форми роботи.

3.Створіть мультимедійну презентацію про комунікативні методи у навчанні польської мови, зверніть увагу на формування комунікативних умінь та навичок. Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: спілкування, комунікативна ситуація, комунікативні вміння та навички, аудіювання, комунікативні методи навчання, усне монологічне мовлення, розвиток писемного мовлення, ситуаційні завдання, комунікація, комунікативна компетентність.

Література

1.Бондар Г. Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка.* Вип.83, том 1, 2025. С. 279-283.

2.Горошкін І. О. Педагогічні підходи до розроблення системи ситуаційних завдань для навчання іноземної мови у 7-9 класах. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742282/1

3.Іноземна мова у наукових дослідженнях (суспільствознавчі, лінгвістичні, методичні та перекладознавчі студії): *колективна монографія.* Тернопіль: Економічна думка, 2020. 248 с.

4.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н.П.Басай).

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

8. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти (авт. ВойцеваО.А., Бучацька Т. Г.). 2021.

9.Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.

10.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.

11.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.

12.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.

13.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 4. Робота над розвитком мовлення на уроках польської мови

Мета: розглянути предмет, мету, значення і завдання особливостей розвитку мовлення, проаналізувати види творчих робіт для різних класів, використовуючи культурологічний підхід до навчання польської мови, вивчити вимоги до розвитку мовлення учнів різних класів, застосовувати креативний підхід до навчання.

Теоретичний блок

1.Види робіт, спрямовані на розвиток мовленнєвої діяльності учнів.

2.Предмет, мета, значення і завдання роботи з розвитку мовлення, усний та письмовий переказ у навчанні польської мови.

3.Творчі роботи як засіб розвитку мовлення учнів, їх види, методика проведення.

4.Можливості викорінення мовних та мовленнєвих помилок учнів на уроках польської мови.

5.Основні вимоги до оцінювання усного та писемного мовлення, критерії написання творчих робіт, їх оцінювання за шкільною системою.

Практичний блок

1.За матеріалами посібників, інтернет-джерел виберіть варіанти текстів до вибіркового переказу в 6 класі. Культурологічна тема «Шкільне життя. Мій клас. У шкільній бібліотеці. Світ моїх захоплень (класична і сучасна поезія, проза)». Складіть методичний супровід (запитання, розкриття головної думки, аналіз послідовності подій, складання плану). Підготуйте учнів до усного вибіркового переказу.

2.Продумайте проведення підготовчої роботи (доберіть тексти, проаналізуйте їх) до проведення усного докладного переказу в 5 класі на тему «Моя родина, мій рід. Сімейні традиції» Складіть методичний коментар.

3.Складіть проєкт уроку розвитку мовлення з використанням навчального докладного переказу невеликого тексту в 7 класі. Культурологічна тема «Шкільне життя. Роль школи в освіті й вихованні людини. Мої вчителі». Підготуйтеся показати урок на занятті з методики.

4.Створіть презентацію для розкриття теми «Особливості переказів і творів». Використайте 10 слайдів, наведіть приклади за програмою з польської мови.

5.Напишіть польською мовою інструкцію (продублюйте українською) до написання творчих робіт.

6.Проаналізуйте матеріал з розвитку мовлення для 7 класу, вміщений у модельній навчальній програмі «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу), для закладів загальної середньої освіти», автори О.А.Войцева, Т. Г. Бучацька. Назвіть основні форми роботи, тематику, комунікативні вміння та навички.

7.На основі аналізу статті Н. М. Новак «Вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій» побудуйте розповідь про важливість такої роботи для написання творчих робіт, використання платформ Quizlet і Quizizz, відео на YouTube для мовленнєвої роботи з польської мови.

8.Створіть фрагмент уроку для 11 класу, на якому передбачено написання мотиваційного листа (наприклад, для прийняття на роботу, навчання). Зверніть увагу на культурологічну тему «Засоби масової комунікації в Польщі. Культура ділового спілкування».

9.Складіть проєкт уроку польської мови для 9 класу, на якому пропонуються активні та інтерактивні форми спільної діяльності (групова робота). Культурологічна тема «Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів і письменників, художників, скульпторів,

видатних учених рідного краю польського походження». Представте урок в аудиторії.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відеопояснення до уроку, на якому передбачена творча робота (сторителінг). Матеріал оберіть за підручником для 5 класу.

2.Складіть проєкт уроку розвитку мовлення для 9 класу з використанням нетрадиційних методів і прийомів. Змістова лінія «Моя майбутня професія». Продумайте наочність, основні форми роботи.

3.Створіть мультимедійну презентацію про структуру творчих робіт на матеріалі розвитку мовлення (розповіді, опису, роздуму). Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: розвиток мовлення, текст, медіатекст, творча робота, усний переказ, письмовий переказ, мовленнєва помилка, твори-описи, розповіді, роздуми, сторителінг, мотиваційний лист, інтерактивні форми роботи.

Література

1.Волошанська І., Хало З. Особливості використання комунікативних методів навчання для розвитку навиків говоріння на уроках іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. Вип. 28, том 1. 2020. С.190-195.

2.Іноземна мова у наукових дослідженнях (суспільствознавчі, лінгвістичні, методичні та перекладознавчі студії): *колективна монографія.* Тернопіль: Економічна думка, 2020. 248 с.

3.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

4.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н.П.Басай).

5. Крутій К.Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення). *Дисертація… доктора педагогічних наук*. Київ, 2005. 440с.

6.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

7. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

8.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

9. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти (авт. ВойцеваО.А., Бучацька Т. Г.). 2021.

10.Новак Н.М. Вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 79. Том 2. 2025. С. 132-137.

11.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.

12.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 5. Дослідницька робота у навчанні польської мови

Мета: проаналізувати види, роль, предмет, значення і завдання дослідницької роботи учнів, розглянути особливості учнівського наукового письма, звернути увагу на академічну доброчесність, особливості стажування учителів польської мови.

Теоретичний блок

1.Роль, предмет, види, завдання і значення дослідницької роботи учнів з польської мови.

2.Написання, оформлення наукового тексту, захист проведеного дослідження (на матеріалі польської мови).

3.Використаання електронних засобів, аналіз матеріалів інтернету для виконання дослідження.

4.Методика дослідження (написання, планування, представлення наукового виступу, створення презентації, аргументування думок, висновки).

5.Академічна доброчесність у написанні наукових робіт з польської мови. Вимоги до оформлення наукового письма. Написання статей.

6.Планове та позапланове підвищення кваліфікації вчителів.

Практичний блок

1.Підготуйте презентацію матеріалу на тему «Основні методи учнівського наукового дослідження» (на матеріалі польської мови).

2.Напишіть перелік вебресурсів (сайтів, реферативних баз, наукових журналів, збірників праць, електронних застосунків, електронних бібліотек, інформаційних даних тощо) для проведення учнівського наукового дослідження з польської мови (збір інформації, проведення опитування, написання наукової статті, реферату та ін.).

3.Напишіть чекліст «Дотримання доброчесності у процесі використання наукових джерел» для роботи учнів старших класів.

4.Розробіть до конкурсу (перевірка рівня володіння польською мовою) тематику наукових робіт для учнів 7-9 класів, додайте план робіт, окремі завдання.

5.Складіть відеорекомендації для старшокласників про правила створення презентацій. Покажіть на прикладах з польської мови.

6.Напишіть виступ-ознайомлення на тему «Особливості підвищення кваліфікації вчителів».

7.Складіть презентацію для учнів старших класів на тему «Проведення науково-дослідницької роботи» (на матеріал досліджень з польської мови).

8.Ознайомтесь з працею «Іноземна мова у наукових дослідженнях». На основі її аналізу зробіть висновок про використання когнітивних технологій, інтерактивних методів, що пов'язані з науковими дослідженнями учнів: «Мозковий штурм», «Вилучи зайве», «Роз'єднай слова», «Комплімент», «Прогноз погоди», «Асоціації» тощо.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть коротке відеопояснення (до 5 хвилин) про роботу з науковими джерелами інформації, статтями, монографіями, дисертаціями, журналами.

2.Складіть план роботи з написання наукового дослідження з учнями 10 класу (на матеріалі польської мови). Тему оберіть самостійно, підготуйте список літератури.

3.Створіть мультимедійну презентацію на тему «Вимоги до створення наукового письма». Розгляньте вимоги до написання та оформлення статей, рефератів, виступів, наукових доповідей. Підготуйтеся до представлення презентації в аудиторії.

Опорні поняття: навчально-дослідницька діяльність, дослідницький підхід до виконання мовних завдань, дослідницькі вміння та навички, урок-дослідження, Мала академія наук, академічна доброчесність, дослідницький метод, наукове дослідження, наукова доповідь, реферат, стаття.

Література

1. Антонова О. Є. До історії становлення дослідницького навчання. *Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 листопада 2013 року, м. Київ*. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2013. С. 6-13.

2.Баланаєва О.В, Терлецька Л.М. Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип. 51. Том 1. С.46-53.

3.Іноземна мова у наукових дослідженнях (суспільствознавчі, лінгвістичні, методичні та перекладознавчі студії): *колективна монографія.* Тернопіль: Економічна думка, 2020. 248 с.

4.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

5.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

7.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

8.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька та інші. К.: Ленвіт, 2015.
9.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Модуль 5. Розвиток мовлення на уроках польської мови

Тема 6. Позакласна робота з польської мови

Мета: дослідити види, роль, значення позакласної роботи з польської мови, підготовку до проведення та організацію роботи учнів під час позакласних заходів, їхню роль у покращенні вивчення іноземної мови, проаналізувати методику проведення тижня іноземної мови, мовних олімпіад, гурткової роботи, випуску стіннівок, планування екскурсій.

Теоретичний блок

1.Види, роль, значення, місце, особливості позакласної роботи з вивчення польської мови. Мовна олімпіада.
2.Мета проведення, завдання, зміст, підготовка до проведення позакласної роботи. Тиждень іноземної мови.
3. Основні форми, принципи організації і вимоги до проведення позакласної роботи з польської мови в загальноосвітній школі. Робота мовного гуртка.
4.Використання інформаційно-цифрових технологій (систематичне та епізодичне) у проведенні позакласної роботи.

Практичний блок

1.Створіть мультимедійну презентацію за темою «Форми позакласної роботи та вимоги до їх проведення». Напишіть план проведення мовної олімпіади, тижня іноземних мов.

2.Складіть план гуртка з поглибленого вивчення польської мови для учнів 10 класу на перше півріччя. Продумайте цікаві форми роботи.

3.Напишіть сценарій проведення позакласного заходу (бесіда, вранішник, зустріч тощо) на тему «Польські родинні свята», орієнтований для учнів 6 класу. Продемонструйте сценарій, опишіть підготовчу роботу.

4.Складіть план проведення Тижня польської мови. Намагайтесь задіяти учнів усіх класів, передбачити колективні форми роботи.

5.Складіть вправи (3) з використанням ІКТ для позакласної роботи у 8 класі.

6.Придумайте вебквест для учнів 5 класу, який би доповнював вивчений матеріал з польської мови. Напишіть методичний коментар.

7.Напишіть сценарій позакласного заходу (зустрічі з представниками польської національної меншини в Україні) для учнів 7 класу. Продумайте завдання, запитання, доберіть матеріал.

8.Розробіть позакласний захід профорієнтаційного характеру для учнів 10-11 класів. Продумайте представлення різних професій польською мовою, навчальних закладів.

9.Проаналізуйте статтю В. А. Нікітенко «Сучасні технології проведення позакласної роботи з англійської мови у початковій школі». На її основі підготуйте виступ про використання та роль інформаційних технологій у роботі з молодшими учнями, підвищення якості навчання, пізнавальної та творчої діяльності, необхідність створення ігрових ситуацій тощо.

Завдання для самостійної роботи (на вибір)

1.Запишіть відеоінструктаж для учнів польською мовою про правила поводження під час екскурсій, відвідування кінозалів, театру. Покажіть в аудиторії.

2.Складіть проєкт вечора з польської мови для учнів 9 класу. Тему оберіть самостійно. Продумайте наочність, основні форми роботи. Підготуйтесь представити на занятті.

3.Створіть мультимедійну презентацію на тему «Види проведення та критерії оцінювання ефективності позакласної роботи з польської мови» (доберіть приклади). Підготуйтеся до представлення в аудиторії.

Опорні поняття: позакласна робота з польської мови, мовний гурток, учнівська олімпіада з польської мови, МАН, мовний вечір, мовний квест, флешмоб з польської мови, мовна екскурсія, мовний проєкт, Міжнародений день іноземних мов, вікторина, конкурс, майстер-клас з перекладу тексту, майстер-клас з написання творчих робіт, КВК, виховний захід з польської мови, учнівська олімпіада, тиждень іноземних мов.

Література

1. Антонова О. Є. До історії становлення дослідницького навчання. *Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 листопада 2013 року, м. Київ*. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2013. С. 6-13.

2.Баланаєва О.В, Терлецька Л.М. Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип. 51. Том 1. С.46-53.

3.Бондар Г. Вплив викладача на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка.* Вип.83, том 1, 2025. С. 279-283.

4.Волошанська І., Хало З. Особливості використання комунікативних методів навчання для розвитку навиків говоріння на уроках іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. Вип. 28, том 1. 2020. С.190-195.

5.Горошкін І. О. Педагогічні підходи до розроблення системи ситуаційних завдань для навчання іноземної мови у 7-9 класах. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742282/1

6.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид докт. пед наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

7.Іноземна мова у наукових дослідженнях (суспільствознавчі, лінгвістичні, методичні та перекладознавчі студії): *колективна монографія.* Тернопіль: Економічна думка, 2020. 248 с.

8.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: *Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.

9.Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи (автори В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С.Пасічник, Н.П.Басай).

10. Крутій К.Л. Теорія і практика формування граматично правильного мовлення в дітей дошкільного віку (на матеріалі морфології і словотворення). *Дисертація… доктора педагогічних наук*. Київ, 2005. 440с.

11.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

12. Методика викладання польської мови. Єжи Ковалевський, Алла Кравчук. *Підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

13.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

14. Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 1 класу)» для закладів загальної середньої освіти (авт. ВойцеваО.А., Бучацька Т. Г.). 2021.

15.Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 5 класу)» для закладів загальної середньої освіти (укл. Мацькович М.Р., Калуські Томаш-Аркадіуш, Калуська Р.Ю.). 2021.
16.Нікітенко В. А. Сучасні технології проведення позакласної роботи з англійської мови у початковій школі. Режим доступу: https://www.psyh.kiev.ua/Нікітенко_В.А._Сучасні_технології_проведення_позакласної_роботи_з_англійської_мови_у_початковій_школі
17.Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.
18.Новак Н.М. Вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 79. Том 2. 2025. С. 132-137.
19.Польська мова. Програма. 5 клас. Для загальноосвітніх шкіл з українською мовою навчання (укладачі Мацькович М.Р., Бугера Л.Д., Прцшляк Л.А.). 2013.
20.Польська мова (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.
21.Польська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. 5-9 класи (автори: О. А. Войцева, Т. Г. Бучацька, 2017.
22.Польська мова. 1 клас (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2023.
23.Польська мова. 2 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2019.
24.Польська мова. 3 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2020.
25.Польська мова. 4 клас (автор Тетяна Бабина). К.: Перун, 2021.
26.Польська мова (1-й рік навчання, друга іноземна) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Мацькович М. Р., Ружа Цесельська-Мусамег, Каміла Квятковська. 2022.

27.Польська мова. 6 клас. (2-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти, автори Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р. 2023.
28.Польська мова. 7 клас. 3-й рік навчання (автори Цесельська-Мусамег Ружа, Квятковська Каміла, Пшеходзька Гражина, Рочняк Аґнешка, Зелінська Марія). 2024.
29.Польська мова. 8 клас. (автори Войцева О.А., Бучацька Т.Г.). 2025.
30.Польська мова. 8 клас. 4-й рік навчання. (автори Мацькович М., Квятковска К., Румінська М.). Чернівці: МПП «Букрек». 2025.
31.Польська мова. 9 клас. 5-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2017.
32.Польська мова. 10 клас. 6-й рік навчання (автори Біленька-Свистович Леся, Ковалевський Єжи, Ярмолюк Микола). Чернівці: МПП «Букрек». 2018.
33.Польська мова. Підручник для 11 класу (11-й рік навчання, рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти авторів Войцева Олена, Бучацька Тетяна. Чернівці: МПП «Букрек». 2019.
34.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька та інші. К.: Ленвіт, 2015.
35.Уміти: База ресурсів за класами й предметами. URL: https://umity.in.ua/resources/?chapter=5_ukr

Тестові завдання

Завдання 1. Напрям педагогіки, що охоплює систему методів і прийомів виховання та навчання на засадах гуманітарного і творчого підходів до розвитку особистості, -

А) педагогіка партнерства в умовах НУШ,

Б) освітньо-виховне середовище,

В) компонент середовища,

Г) діяльність.

Завдання 2. Сукупність умов різного характеру (природних та створених суб'єктами), у яких відбувається конструктивна взаємодія суб'єктів та об'єктів соціокультурної діяльності:

А) освітньо-виховне середовище,

Б) компонент середовища,

В) засіб навчання,

Г) метод навчання.

Завдання 3. Предметна організація життєвого простору (дизайн інтер'єру, настінна інформація тощо) - предмет освітньо-виховного середовища:

А) просторово-семантичний,

Б) змістово-методичний,

В) комунікативний,

Г) оранізаційний.

Завдання 4. Концепції освіти, навчальні програми, підручники, посібники, методичні рекомендації визначають компонент освітньо-виховного середовища:

А) змістово-методичний,

Б) просторовий,

В) семантичний,

Г) комунікативно-організаційний.

Завдання 5. Спілкування з учнями, батьками, організаційні форми і методи, технічне забезпечення (урочна і позаурочна діяльність, дослідницькі співтовариства) – компонент освітньо-виховного середовища:

А) комунікативно-організаційний,

Б) змістовий,

В) методичний,

Г) просторово-семантичний.

Завдання 6. Спосіб взаємовідносин за умови збереження простору кожної із сторін, чітко узгоджених та погоджених дій учасників спільної справи на основі взаємовигоди та рівноправності – це:

А) педагогіка партнерства,

Б) освітнє середовище,

В) виховання,

Г) принципи навчання.

Завдання 7. Організаційні форми спільної діяльності, що передбачає об'єднання осіб на відповідних умовах розподілу праці та активної участі, - це:

А) партнерство,

Б) методика,

В) засіб,

Г) технологія.

Завдання 8. Список необхідних загальних компетентностей учня:

А) вільне володіння рідною мовою, здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами,

Б) принципи навчання, методи,

В) методи та прийоми, засоби навчання,

Г) читання, письмо, говоріння, аудіювання.

Завдання 9. До наскрізних умінь відносимо:

А) читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію,

Б) методи на прийоми, засоби,

В) видив прав, технологія уроку,

Г) принципи, методи, засоби навчання.

Завдання 10. До наскрізних умінь відносимо:

А) творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми,

Б) співпраця, міжпредметні зв'язки:

В) види розборів,

Г) принципи, методи та прийоми.

Завдання 11. Наука про загальні закономірності навчання учнів польської мови (засвоєння знань про мову, формування мовних і мовленнєвих умінь та навичок) – це:

А) методика навчання польської мови,

Б) принципи навчання,

В) філософська основа навчання,

Г) принцип навчання.

Завдання 12. Методика мови формує світогляд учнів, залучає їх до соціального життя, дає їм засіб пізнавальної діяльності, вивчення мови розвиває інтелект. У цьому полягає зв'язок методики:

А) з філософією,

Б) з дидактикою,

В) з літературою,

Г) з педагогікою.

Завдання 13. Методика мови враховує психологічні процеси (увага, пам’ять, мислення, відчуття, сприймання, аналіз, синтез, узагальнення, систематизація та ін.). У цьому полягає зв’язок методики мови:

А) з психологією,

Б) з філософією,

В) з педагогікою,

Г) з літературою.

Завдання 14. Методика мови використовує загальнодидактичні принципи, методи, прийоми, засоби навчання, що визначає її зв'язок:

А) з дидактикою,

Б) з психологією,

В) з літературою,

Г) з філософією.

Завдання 15. Урахування знань з фонетики, орфоепії, графіки, лексикології, лексикографії, фразеології, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики, риторики визначає зв’язок методики мови:

А) з мовознавством,

Б) з літературою,

В) з філософією,

Г) з педагогікою.

Завдання 16. Основна форма навчально-виховного процесу, що забезпечує міцне і свідоме засвоєння навчального матеріалу, формування знань, умінь і навичок учнів -

А) урок,

Б) програма,

В) підручник,

Г) засіб навчання.

Завдання 17. Змістові лінії навчання польської мови:

А) лінгвістична, комунікативна, культурологічна, діяльнісна,

Б) усна і письмова,

В) логічна та синтетична,

Г) розвиток мовлення, мислення.

Завдання 18. Змістова лінія, що передбачає вивчення шкільний курс мовної теорії (лінгвістики), базові знання мовної системи, це -

А) лінгвістична,

Б) мовленнєва,

В) культурологічна,

Г) діяльнісна.

Завдання 19. Змістова лінія, що враховує зміст роботи над формуванням в учнів умінь сприймати, відтворювати і створювати усні і письмові висловлювання; формування мовленнєвих умінь та навичок в усній і письмовій формах; навичок зв'язного мовлення, це -

А) комунікативна,

Б) мовна,

В) лінгвістична,

Г) культурологічна.

Завдання 20. Змістова лінія, яка визначає перелік культурологічних тем, що орієнтують учителя на добір текстів і тематики творчих робіт, це -

А) культурологічна,

Б) діяльнісна,

В) мовна,

Г) мовленнєва.

Завдання 21. Змістова лінія, що орієнтована на вплив на розвиток мисленнєвої і мовленнєвої культури учнів, оволодіння базовими мисленнєвими прийомами і методами, це -

А) діяльнісна,

Б) лінгвістична,

В) аналітична,

Г) культурологічна.

Завдання 22. Документ, у якому визначено обсяг і систему знань, умінь і навичок з польської мови, що їх мають отримати учні за час навчання в середній школі, це -

А) програма,

Б) технологія уроку,

В) проєкт уроку,

Г) посібник.

Завдання 23. Засіб, що допомагає розкрити учням роль польської мови в опануванні основ наук (літератури, історії тощо), зрозуміти її функціонування в різних галузях людських знань:

А) міжпредметні зв’язки,

Б) граматика,

В) лексикологія,

Г) розвиток мовлення.

Завдання 24. Види міжпредметних зв’язків:

А) поняттєво-термінологічний, комунікативно-мовленнєвий, навчально-дидактичний,

Б) усний і письмовий,

В) розповідь, опис, роздум,

Г) читання, говоріння, письмо.

Завдання 25. Врахування знань, отриманих учнями в попередніх класах, під час вивчення нового матеріалу:

А) наступність,

Б) абстракція,

В) узагальнення,

Г) абстрагування.

Завдання 26. Залучення до нового матеріалу суміжних відомостей, з якими учні ознайомляться пізніше:

А) перспективність,

Б) індукція,

В) дедукція,

Г) аналіз.

Завдання 27. Приблизний розподіл програмного матеріалу за півріччями та місяцями:

А) календарне планування,

Б) поурочне планування,

В) тематичне планування,

Г) проєкт уроку.

Завдання 28. Особливе спрямування в мисленні та здатність свідомо оперувати мовними категоріями, осмислюючи їх теоретично:

А) граматичне мислення,

Б) засіб навчання,

В) метод навчання,

Г) принципи.

Завдання 29. Здатність та вміння правильно уявляти явища дійсності, їх взаємовідношення, закономірності; вміння виділяти родові й видові поняття, класифікувати їх; вміння показувати справжність твердження; вміння узагальнювати, робити висновки та знаходити логічні помилки під час розмірковувань:

А) логічне мислення,

Б) принципи,

В) засіб навчання,

Г) підручники.

Завдання 30. Шляхи взаємодії вчителя й учнів, вихідні положення, на яких ґрунтується зміст уроків, застосування методів, прийомів і засобів навчання:

А) принципи,

Б) засоби,

В) програми навчання,

Г) календарне планування.

Правильні відповіді вміщено під пунктом А).

Питання до заліку та екзаменів з методики викладання польської мови

Питання до заліку (4 семестр)

1.Поняття про предмет і завдання методики навчання польської мови.

2.Зв'язок методики навчання польської мови з іншими дисциплінами. Міжпредметні зв'язки на уроках польської мови.

3.Значення мови в реалізації ідеї національної школи й освіти в Україні.

4. Методи і джерела розвитку методики навчання польської мови в основній школі.

5. Значення суміжних із лінгводидактикою дисциплін у створенні наукових засад шкільного навчання польської мови.

6.Характеристика становлення й розвитку теорії та практики навчання польської мови в Україні.

7.Стратегічні напрями розвитку сучасної методики польської мови в Україні.

8.Значення наукової методики для практики навчання польської мови в загальноосвітній школі.

9.Внесок творчих педагогів України (зокрема Житомирщини) у вивчення польської мови.

10.Роль і місце польської мови в системі шкільних предметів.

11.Зміст і принципи побудови шкільного предмету «Польська мова».

12. Ключові положення Концепції НУШ.

13.Роль Концепції мовної освіти у навчанні польської мови.

14.Державний стандарт базової середньої освіти (мовно-літературна освітня галузь, 2020), його особливості.

15.Проблема мотивації в оволодіння іноземною мовою.

16.Значення методичної преси в розв'язанні завдань, що стоять перед шкільною мовною освітою.

17.Види планування до уроків польської мови.

18.Керівна роль календарно-тематичного планування у проведенні уроків польської мови.

19.Поурочне планування. Проєкт уроку польської мови. Технологія уроку.

20.Роль шкільних підручників та посібників в реалізації завдань уроку польської мови.

21.Вплив програмних вимог на проведення уроків польської мови.

22.Загальний розвиток учнів як важлива умова засвоєння знань, умінь та навичок.

23. Вивчення граматики та лексики польської мови як засіб загального розвитку учнів.

24. Формування мовного чуття і граматичного мислення на уроках польської мови.

25. Інтенсифікація процесу навчання мови та мовлення.

Питання до екзамену (5 семестр)

1.Розвиток логічного мислення учнів на уроках польської мови.

2.Місце принципів у навчанні дисциплін шкільного курсу польської мови.

3.Класифікація принципів. Характеристика загальнодидактичних принципів навчання.

4.Власне методичні принципи у навчанні польської мови.

5.Специфічні принципи для вивчення окремих розділів польської мови.

6.Лінгвістичне підґрунтя вивчення польської мови в загальноосвітній школі.

7.Урок як основна форма навчально-виховного процесу в умовах загальноосвітніх шкіл.

8.Основні вимоги до сучасного уроку польської мови (психологічного, санітарно-гігієнічного, етичного характеру).

9.Різні підходи до класифікації мовних уроків.

10. Характеристика структури та особливостей різних типів уроків.

11.Організація нетрадиційних уроків польської мови.

12.Вимоги (власне методичні, дидактичні, організаційні) до сучасного уроку польської мови.

13.Проведення уроку польської мови в початкових класах, структурні особливості.

14. Навчання читання польською мовою як складний вид роботи в учнів початкової освіти.

15.Важливість ігрової діяльності в навчанні польської мови початкової ланки освіти.

16.Самостійна робота на уроках польської мови в молодших учнів.

17.Визначення рівня сформованості іноземної комунікативної компетентності в учнів молодшої ланки навчання.

18.Особливості уроку польської мови в середній ланці освіти, основні вимоги.

19.Особливості уроку польської мови у старшій школі, основні вимоги до нього.

20. Вимоги до проведення уроків у середній та старшій школі в умовах НУШ.

21.Нетрадиційні типи уроків у практиці роботи в середній та старшій школі.

22.Засоби навчання в мовній освіті, їх класифікація та особливості.

23. Використання дидактичного матеріалу в навчанні польської мови, його види та значення.

24.Шляхи використання електронних освітніх ресурсів, цифрові медіа та сервіси у шкільному курсі польської мови.

25.Вплив освітнього медіасередовища на формування особистості учня.

26.Вплив та співвідношення понять форми навчання, методу і прийому навчання.

27.Основні класифікації методів у навчанні мовних дисциплін.

28.Характеристика основних методів та прийомів навчання.

29.Нові підходи до застосування методу роботи з підручником на уроках мови.

30.Основні чинники у виборі навчального методу на уроках польської мови.

31.Проблемно-ситуаційні завдання як ефективний засіб навчання польської мови.

32.Використання системи вправ для систематичного навчання польської мови.

33.Інтерактивні методи як засіб інтенсифікації навчального процесу. Поняття про інтерактивне навчання.

34.Навчальна, розвивальна і виховна функції навчального методу.

35.Традиційні методи та прийоми у навчанні польської мови, їх характеристика.

36.Використання інтерактивних методів у навчанні польської мови (мозковий штурм, кейс-метод, ЧПКМ, акваріум, метод аналогії та ін.).

37. Особливості уроку як основної форми навчально-виховного процесу в навчанні мови.

38.Різні підходи до класифікації уроків мови.

39.Структурна характеристика уроків мови різних типів.

40.Основні вимоги до сучасного уроку польської мови.

41.Формування лінгвістичного світогляду учнів на уроках польської мови.

42.Вимоги до культури мовлення та формування компетентностей (громадянської, культурологічної, соціальної, міжкультурної тощо) на уроках польської мови.

43.Основні вимоги до формуванням мовних і мовленнєвих умінь та навичок.

44.Технологічний підхід до сучасного уроку польської мови (оптимальна структура, активні та інтерактивні моделі, подання матеріалу укрупненими частинами та ін.).

45. Технологія проведення уроку польської мови.

46.Особливості навчальних технологій та їх класифікації.

47.Використання особистісно орієнтованих технологій на уроках мови.

48.Застосування інтерактивних технологій під час оволодіння польською мовою.

49.Можливості технологічного підходу до навчання мови.

50. Вплив планування уроків польської мови на вибір типу та досягнення навчально-методичних завдань.

Питання до екзамену (6 семестр)

1.Різні підходи до класифікації уроків.

2.Типи уроків та їх структура.

3Визначення структури, мети і завдань уроку.

4.Основні етапи уроку вивчення нового матеріалу та їх характеристика.

5.Основні види діяльності, напрями, значення і зміст роботи з розвитку та вдосконалення мовлення учнів, шляхи реалізації в навчанні польської мови в умовах НУШ.

6.Принципи, положення, психолого-лінгвістичне підґрунтя методики розвитку мовлення.

7.Види мовленнєвої діяльності (усні, письмові, рецептивні, продуктивні).

8.Етапи формування та реалізації видів мовленнєвої діяльності учнів.

9.Робота з розвитку мовлення та мислення учнів на уроках польської мови.

10.Роль нетрадиційних уроків у системі навчання польської як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів.

11.Види та особливості проведення нетрадиційних уроків.

12.Аналіз теорій мотивації А. Маслоу та Д. Пінка, їх вплив на вивчення мови.

13.Мотивація до творчої роботи (за М. Чикзентміхайлем).

14.Роль освітнього середовища у створенні умов мотивації до навчання.

15. . Основні завдання, визначення і предмет фонетики, орфоепії та графіки польської мови.

16. Головна мета та змістові особливості оволодіння фонетикою, графікою, орфоепією.

17. Методичні засади навчання фонетики, графіки, орфоепії (власне методичні та специфічні принципи, основні методи та прийоми, використані засоби, етапи оволодіння).

18. Система вправ у навчанні фонетики, графіки, орфоепії.

19. Фонетичні вміння, навички, компетентності, необідні для оволодіння розділом.

20.Основний зміст, роль, місце та завдання навчання орфографії польської мови в загальноосвітній школі.

21.Психологічна основа для формування орфографічної навички.

22.Методичні засади, необхідні для міцних орфографічних знань, умінь та навичок.

23.Орфографічна помилка, типові орфографічні вправи та завдання, роль принципу систематичності в роботі над викоріненням орфографічних помилок.

24.Види орфографічних завдань та вправ.

25. Види та роль диктантів з польської мови в оволодінні орфографічними навичками, методика їх проведення.

26. Основні утруднення для україномовного учня під час вивчення орфоепічних норм польської мови, шляхи викорінення помилок.

27.Система орфоепічних вправ з польської мови для різних класів.

28.Характеристика етапів вироблення в учнів орфоепічних умінь та навичок.

29.Основні методи та прийоми ефективного формування орфоепічних навичок з польської мови.

30. Предмет, об’єкт, завдання, мета навчання будови слова і словотворення польської мови, основні труднощі визначення під впливом рідної мови та шляхи їх подолання.

31.Вправи й завдання, спрямовані на аналіз будови слова і словотворення, основні компетентності.

32.Основні вміння та навички аналізу морфемної будови слів і визначення способів їх творення.

33.Типові методи та прийоми вивчення будови слова і словотворення на уроках польської мови.

34. Предмет, об’єкт, зміст, мета, компетентності й завдання навчання лексики та фразеології у шкільному курсі польської мови. Необхідні знання, вміння та навички в навчанні лексики та фразеології польської мови.

35.Загальнододактичні, власне методичні й специфічні принципи, методи та прийоми у навчанні лексики та фразеології польської мови, особливості вивчення в умовах НУШ. Можливості поповнення активного словникового запасу учнів, проведення словникової роботи на уроці та в позаурочний час.

36.Лексичні помилки та їх викорінення. Засоби навчання (словники, довідники, посібники, електронні засоби, освітнє середовище) у навчанні лексики та фразеології польської мови.

37.Особливості навчання лексики та фразеології польської мови в умовах застосування новітніх технологій, за допомогою використання електронних освітніх засобів.

38.Роль морфології як частини граматики польської мови. Особливості вивчення, предмет, об’єкт, мета і значення.

39. Методична основа вивчення морфології польської мови (принципи, методи, засоби навчання, види вправ і завдань, основні вміння та навички, компетентності).

40.Методика навчання самостійних частин мови, її особливості.

41.Вивчення службових частин мови, особливості методичної роботи.

42.Основні утруднення у навчанні морфології польської мови. Поняття про граматичну помилку, робота над викоріненням помилок.Морфологічний розбір як вид граматичних завдань на уроці польської мови. Види розборів.

43.Мета, предмет, об’єкт і завдання навчання синтаксису і пунктуації в загальноосвітній школі. Принципи (загальнодидактичні, власне методичні, специфічні), методи, прийоми і засоби навчання синтаксису й пунктуації польської мови.

44.Синтаксичні вправи, їх основні види у шкільному курсі навчання польської мови. Ситаксичні та пунктуаційні вміння та навички, формування компетентостей у навчанні польської мови.

45.Виконання синтаксичного і пунктуаційного розборів у навчанні польської мови, поняття про пунктограму, її роль у вираженні думок.Пунктуаційна помилка, вправи на її викорінення, вироблення пунктуаційних умінь та навичок.

46.Зміст та форми роботи з розвитку мовленнєвої діяльності учнів. Аналіз мовленнєвої змістової лінії чинної програми з польської мови, вивчення матеріалу для різних класів.

47.Мовленнєвий розвиток учнів, основні види мовленнєвої діяльності, розвиток мовлення за допомогою жанрового підходу.

46.Творче мислення учнів, його розвиток за допомогою креативного підходу, сторителінг, казка, написання есе. Види мовленнєвих помилок, робота над їх усуненням, культура мовлення учителя та учнів.

47.Мовленнєва змістова лінія у навчанні польської мови (аналіз за чинними програмами для різних класів).Урахування наступності та перспективності, поступового ускладнення видів роботи та інших умов формування комунікативної компетентності.

48.Аналіз комунікативних умінь та навичок (за концепціями мовної освіти, чинними навчальними програмами, підручниками та посібниками з польської мови). Аудіювання як частина комунікативної методики, вимоги до проведення аудіювання.

49. Власне методичні принципи та дієві методи навчання комунікації у шкільному курсі польської мови. Ситуаційні завдання як засіб розвитку мовлення учнів на уроках польської мови.

50.Мовна та мовленнєва змістові лінії, можливості їх реалізації у процесі навчання польської мови. Види робіт, спрямовані на розвиток мовленнєвої діяльності учнів.

51.Предмет, мета, значення і завдання роботи з розвитку мовлення, усний та письмовий переказ у навчанні польської мови. Творчі роботи як засіб розвитку мовлення учнів, їх види, методика проведення.

52.Можливості викорінення мовних та мовленнєвих помилок учнів на уроках польської мови. Основні вимоги до оцінювання усного та писемного мовлення, критерії написання творчих робіт, їх оцінювання за шкільною системою.

53.Роль, предмет, види, завдання і значення дослідницької роботи учнів з польської мови.

54.Написання, оформлення наукового тексту, захист проведеного дослідження (на матеріалі польської мови). Використаання електронних засобів, аналіз матеріалів інтернету для виконання дослідження.

55.Методика дослідження (написання, планування, представлення наукового виступу, створення презентації, аргументування думок, висновки).

56.Академічна доброчесність у написанні наукових робіт з польської мови. Вимоги до оформлення наукового письма. Написання статей.

57.Планове та позапланове підвищення кваліфікації вчителів.

58.Види, роль, значення, місце, особливості позакласної роботи з вивчення польської мови. Мовна олімпіада.Мета проведення, завдання, зміст, підготовка до проведення позакласної роботи. Тиждень іноземної мови.

59. Основні форми, принципи організації і вимоги до проведення позакласної роботи з польської мови в загальноосвітній школі. Робота мовного гуртка.

60.Використання інформаційно-цифрових технологій (систематичне та епізодичне) у проведенні позакласної роботи.

Література

1.Бігич О.В. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи: *монографія.* Київ: КНЛУ, 2004. 178 с.

2.Бідюк Н.М. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя філолога: зміст та структура. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи:* зб. наук. пр. ІІІ міжнар. науково-практ. конф., м. Львів, 12–14 листопада 2012 р. С. 158–160.

3.Гембарук А.С. Методика викладання іноземної мови в таблицях і схемах. Методичний посібник. Умань, 2010. 144 с.

4.Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О.Я. Коваленко, І.П.Кудіна. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 240 с.

5.Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. К., 2000. 126 с.

6.Когут І.В. Формування іншомовної компетентності у студентів у процесі навчання: теоретичні засади. *Молодий вчений.* 2022. Т. 10 (110). С.106–110.

7.Козаченко О.М. Специфіка викладання і навчання польської мови україномовних мовців. *Науковий вісник Південноукраїнського*

національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Випуск1(126). Серія: Педагогіка. Одеса, 2019. С. 23-28.

8. Кравчук Алла, Ковалевський Єжи. Методика викладання польської мови. Мова і культура в полоністичній дидактиці в Україні: *підручник для вищих навч. закладів.* Київ, 2017.

9.Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів (автори Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П.). *Навч.-мет. посібник.* К.: Педагогічна думка, 2013. 360 с.

10.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: *моногр.* / відп. за вип. М.М.Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. С. 127-341.

11.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: *підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О.Б.Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

12.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: *Підручник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

13.Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: *підручник*/ Л.С.Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 328 с.

14.Методика навчання польської мови: *навч.-метод. посіб.*/ МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Л. Р. Лукіна. Умань: Візаві, 2023. 140 с.

15.Нагорнюк Л.Є. Формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх журналістів у процесі фахової підготовки: *автореф. дис. ... канд. пед. наук:* 13.00.04. Тернопіль, 2009. 22 с.

16.Нікішова Т.Є., Башманівський О.Л., Яриновська К.Т. Методика викладання польської мови в Новій українській школі: *навчальний посібник*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 230 с.

17.Ніколаєва С.Ю. Концепція підготовки вчителя іноземної мови. *Іноземні мови.* 1995. № 3-4. С. 5-10.
18.Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.
19.Панова А. С., Андрійко І. Ф. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Київ. Академія, 2010. 328 с.
20.Про викладання польської мови у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 н.р. Режим доступу: file:/ Downloads/ Ped_visnik_Podil_4-5-15.pdf
21. Самостійна робота з методики навчання польської мови: навчально-методичний посібник / укладачі Шевцова Л. С., Лясковська А. В. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 160 с.
22.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: *Колективна монографія* / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболєвої]. К.: Ленвіт, 2015.
23.Шкільні програми з польської мови для різних класів.
24.Шкільні підручники польської мови для різних класів.
25.Gębal P., Miodunka W. Dydaktyka i metodyka nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego. PWN, Warszawa. 2023.
26.Janowska I. Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych. Universitas, Kraków. 2010.
27.Janowska I. Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego. Universitas, Kraków. 2015.
28.Hanna Komorowska. Metodyka nauczania języków obcych. Warszawa. 2016.
29.Lipińska E., Seretny A. Przewodnik po egzaminach certyfikatowych. Universitas, Kraków. 2005.
30.Metodyka nauczania języka polskiego jako obcego.Warszawa: PAN, 1980. 290s.

31.Miodunka W. Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Stan obecny - programy nauczania - pomoce dydaktyczne. Universitas, Kraków. 2004.
32.Red. W. Miodunka. Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2. Universitats, Kraków. 2018.
33.Miodunka W. Nowa generacja w glottodydaktyce polonistycznej. Kraków: UNIVERSITAS, 2009. 228 s.
34.Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Standardy wymagań egzaminacyjnych. BUWIWM, Warszawa. 2002.
35.Seretny A., Lipińska E. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kraków: UNIVERSITAS, 2005. 329 s.
36.Seretny A., Lipińska E. Z zagadanień dydaktyki języka polskiego jako obcego. Kraków: UNIVERSITAS, 2006. 340 s.
37. GLOSSA. https://glossa.pl/
38. Lingva Polska. https://lingvapl.org/

Укладач: **Шевцова Л. С.**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу ЖДУ ім.І.Франка

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Навчально-методичний посібник

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності А4 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (польська))

Опубліковано з оригінал-макету автора.

Ум. друк. арк. 5.

Гарнітура Time New Roman

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка

10008, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

електронна пошта (e-mail): zu@zu.edu.ua